

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
ŽUPANIJA ZAPADNOHERCEGOVAČKA
VLADA

Broj: 01-1021-2/22-136
Široki Brijeg 27. rujna 2022.

Bosna i Hercegovina
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
ŽUPANIJA ZAPADNOHERCEGOVAČKA

Primljeno:	28. 10. 2022
Org. jed.	
01-02-1-	1085/22

**SKUPŠTINA ŽUPANIJE
ZAPADNOHERCEGOVAČKE
n/r predsjednika Ivana Jelčića**

PREDMET: Nacrt Zakona o zaštiti na radu, dostavlja se

Sukladno članku 112. i članku 113. Poslovnika Skupštine Županije Zapadnohercegovačke („Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, br. 10/03) u prilogu Vam dostavljamo tekst Nacrta Zakona o zaštiti na radu, kojeg je utvrdila Vlada Županije Zapadnohercegovačke na 136. sjednici, održanoj 27. rujna 2022. godine, te predlažemo da se rasprava o Nacrtu Zakona obavi na sljedećoj sjednici Skupštine Županije Zapadnohercegovačke.

S poštovanjem,

**Predsjednik
Zdenko Čosić,**
ZC

Na temelju članka 19. stavka (4) Zakona o Vladi Županije Zapadnohercegovačke („Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, broj:15/21) i članka 60. Poslovnika o radu Vlade Županije Zapadnohercegovačke („Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, broj:3/03), Vlada Županije Zapadnohercegovačke na 136. sjednici održanoj 27. rujna 2022. godine, donijela je

ZAKLJUČAK

Članak 1.

Utvrđuje se tekst Nacrta Zakona o zaštiti na radu i upućuje se Skupštini Županije Zapadnohercegovačke u daljnju proceduru.

Članak 2.

Ovaj Zaključak stupa na snagu danom donošenja.

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
ŽUPANIJA ZAPADNOHERCEGOVAČKA
- VLADA -
Broj:01-1021-1/22-136
Široki Brijeg, 27. rujna 2022.

Predsjednik
Zdenko Čosić

Na temelju članka 26. Ustava Županije Zapadnohercegovačke ("Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke, broj: 1/96, 2/99, 14/00, 17/00, 1/03, 10/04 i 17/11) i članka 96. Poslovnika Skupštine Županije Zapadnohercegovačke ("Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke", broj: 10/03), Skupština Županije Zapadnohercegovačke na _____ . sjednici održanoj dana _____ 2022. godine donijela je

ZAKON O ZAŠTITI NA RADU

POGLAVLJE I. TEMELJNE ODREDBE

Članak 1.

(Predmet Zakona)

- (1) Ovim zakonom uređuju se prava, obveze i odgovornosti poslodavaca i radnika u vezi sa provođenjem i poboljšanjem sigurnosti i zdravlja radnika na radu, kao i sustav pravila sigurnosti i zdravlja na radu čijom primjenom se postiže sprječavanje povreda na radu, profesionalnih oboljenja i drugih oboljenja u vezi sa radom, kao i zaštita radnog okoliša.
- (2) Posebna zaštita se propisuje radi očuvanja duševnog i tjelesnog razvoja mladih, zaštite žena od rizika koji bi mogli ugroziti ostvarivanje materinstva, zaštite osoba sa invaliditetom i profesionalno oboljelih osoba od daljeg oštećenja zdravlja i umanjenja njihove radne sposobnosti i očuvanja radnih sposobnosti starijih radnika u granicama primjerenim njihovoj životnoj dobi.

Članak 2.

(Značenje pojmova koji se koriste u Zakonu)

- (1) Pojmovi koji se koriste u ovom zakonu imaju sljedeće značenje:
- a) **poslodavac** je pravna ili fizička osoba koja zapošljava jednog ili više radnika, uključujući i tijela državne uprave. Poslodavcem u smislu ovog zakona smatra se i poljoprivrednik i fizička osoba koja sama ili sa članovima svoje obitelji obavlja poljoprivrednu ili neku drugu djelatnost kao jedino ili glavno zanimanje.
 - b) **radnik** je osoba koje radi kod poslodavca na temelju ugovora o radu, ugovora o obavljanju privremenih i povremenih poslova ili rješenja o postavljenju državnog službenika i namještenika.
 - c) **mjesto rada** u smislu ovog zakona je prostor namijenjen za obavljanje poslova (u objektu ili na otvorenom, kao i na privremenim i pokretnim gradilištima, objektima, uređajima, prometnim sredstvima) u kojem radnik boravi i ima pristup u tijeku rada i koji je pod neposrednim nadzorom poslodavca.
 - d) **radni okoliš** je prostor u kojem se obavlja rad i koji uključuje mjesto rada, radne uvjete, radne postupke i odnose u procesu rada.
 - e) **sredstva za rad** u smislu ovog zakona su:
 - 1) objekti namijenjeni za rad sa pripadajućim prostorijama, instalacijama i uređajima, prostorijama i površinama za kretanje uposlenika, te pomoćnim prostorijama i njihovim instalacijama i uređajima, prijevoza na sredstva željezničkog, cestovnog, riječnog, jezerskog i zračnog prijevoza, te druga sredstva rada koja se koriste prilikom obavljanja poslova,
 - 2) radna oprema je svaki stroj ili uređaj, aparat, oruđe ili druga oprema koja se upotrebljava za rad,
 - 3) sredstva i oprema osobne zaštite pri radu,

- 4) sirovine i materijali koji se koriste u procesu rada
 - 5) drugo sredstvo koje se upotrebljava u radnom procesu ili je na bilo koji način povezano sa radnim procesom.
- f) **radnik za zaštitu na radu** je osoba kojem poslodavac povjeri obavljanje stručnih poslova sigurnosti i zdravlja na radu (u daljem tekstu: stručni suradnik);
 - g) povjerenik za zaštitu na radu je osoba izabrana ili imenovana da predstavlja zaposlene u oblasti sigurnosti i zdravlja na radu kod poslodavca;
 - h) **ovlaštena zdravstvena ustanova** odnosno ovlaštena privatna praksa je zdravstvena ustanova odnosno privatna praksa koja sukladno propisima o zdravstvenoj zaštiti obavlja djelatnost specifične zdravstvene zaštite radnika - medicine rada;
 - i) **ovlašteno tijelo za zaštitu** na radu je gospodarsko društvo ili ustanova specijalizirane za obavljanje periodičnih pregleda iz oblasti sigurnosti i zdravlja na radu, procjene rizika i osposobljavanje radnika;
 - j) **rizik** je vjerojatnost nastanka povrede, oboljenja ili oštećenja zdravlja radnika uslijed opasnosti;
 - k) **procjena rizika** u smislu ovog zakona je sustavno evidentiranje i procjenjivanje svih faktora u procesu rada koji mogu prouzročiti nastanak povreda na radu, oboljenja ili oštećenja zdravlja i utvrđivanje mogućnosti, odnosno načina sprječavanja, otklanjanja ili smanjenja rizika;
 - l) **poslovi sa povećanim rizikom** su poslovi utvrđeni aktom o procjeni rizika na kojim i pored potpuno ili djelomično primijenjenih mjera u skladu sa ovim zakonom, postoje okolnosti koje mogu da ugroze sigurnost i zdravlje radnika;
 - m) **opasne tvari** su eksplozivne, zapaljive, oksidirajuće, otrovne, zarazne, korozivne, kancerogene i radioaktivne materije utvrđene standardima i drugim propisima, a koje se proizvode, koriste ili skladišti,
 - n) **štetnosti** su kemijske, biološke i fizičke štetnosti, koje mogu uzrokovati oštećenje zdravlja radnika i drugih osoba koja su im izložena;
 - o) **biološke štetnosti** su biološki agensi, odnosno mikroorganizmi, uključujući i genetski modificirane stanične kulture i endoparazite čovječjeg i životinjskog podrijetla, koji mogu uzrokovati zarazu, alergiju ili trovanje, a koji se koriste u radu ili su prisutni u radnom okolišu.
- (2) Pojmovi koji se koriste u ovom zakonu, a imaju rodno značenje koriste se neutralno i odnose se jednako na muški i ženski rod

Članak 3.

(Sigurnost i zaštita zdravlja na radu)

Sigurnost i zaštita zdravlja na radu, u smislu ovog zakona, je osiguranje takvih uvjeta na radu kojima se u najvećoj mogućoj mjeri sprječava nastanak povreda na radu, profesionalnih oboljenja i oboljenja u vezi sa radom i koji stvaraju pretpostavku za punu fizičku, psihičku i socijalnu sigurnost zaposlenih.

Članak 4.

(Osobe koja imaju pravo na sigurnost i zdravlje na radu)

(1) Pravo na sigurnost i zdravlje na radu ima:

- a) radnik,
- b) osoba koje je kod poslodavca na stručnom osposobljavanju,
- c) osoba koje se nalazi na prekvalifikaciji, dokvalifikaciji ili stručnom usavršavanju
- d) učenici i studenti na praktičnoj nastavi,
- e) osoba koje sudjeluje u javnim radovima ,
- f) osoba koje obavlja volonterski rad,

- g) osoba koje za vrijeme izdržavanja kazne zatvora radi u zatvorskoj radionici, na gradilištu ili na drugim radnim mjestima,
 - h) druga osoba koje se zatekne u radnom okolišu radi obavljanja određenih poslova, ako je o njegovoj prisutnosti poslodavac upoznat.
- (2) Sigurnost i zdravlje na radu osobama iz stavka (1) točke. a), b), d), f), i h) ovog članka osigurava poslodavac, osobama iz točke c) ovog članka obrazovna ustanova, osobama iz točke e) ovog članka organizator radova i osobama iz točke g) ovog članka ustanova za izvršenje kazne zatvora.

Članak 5.

(Primjena zakona na pripadnike oružanih snaga i policije)

- (1) Odredbe ovog zakona primjenjuju se na pripadnike oružanih snaga i policijske službenike, do donošenja posebnih propisa iz oblasti sigurnosti i zaštite zdravlja na radu za pripadnike oružanih snaga i policijske službenike.
- (2) Odredbe ovog zakona ne primjenjuju se na pripadnike oružanih snaga i policijske službenike, ako su u suprotnosti sa propisima koji reguliraju službu u oružanim snagama i policiji.

Članak 6.

(Vijeće za zaštitu na radu)

- (1) Vlada Županije Zapadnohercegovačke (u daljnjem tekstu: Vlada) utemeljuje Vijeće za zaštitu na radu (u daljnjem tekstu: Vijeće) i to:
- a) 3 člana predstavnika Vlade,
 - b) 2 člana predstavnika udruženja poslodavaca
 - c) 2 člana predstavnika sindikata i
 - d) 2 člana predstavnika istaknutih stručnjaka za sigurnost i zaštitu zdravlja na radu.
- (2) Vijeće imenuje Vlada na period od četiri godine.
- (3) Vijeće predlaže i povremeno preispituje politiku sigurnosti i zaštite zdravlja na radu i potiče usklađivanje rada svih relevantnih tijela, kao i zakonodavstva, u cilju osiguranja života, zdravlja i radne sposobnosti radnika, sprječavanja povreda na radu i profesionalnih oboljenja.
- (4) Odluku o osnivanju Vijeća iz stavka (1) ovog članka, donijet će Vlada, na prijedlog ministarstva zdravstva, rada i socijalne skrbi Županije Zapadnohercegovačke (u daljem tekstu: Ministarstvo).
- (5) Vijeće:
- a) prati, analizira i ocjenjuje sustav i politiku zaštite na radu i o svojim nalazima i ocjenama najmanje jednom godišnje izvješćuje Vladu te predlaže potrebne promjene,
 - b) prati učinke primjene ovoga zakona, njegovih provedbenih propisa, posebnih zakona i drugih propisa kojima se štiti sigurnost i zdravlje radnika te, prema potrebi, predlaže Vladi njihove promjene, kao i njihovo usklađivanje sa međunarodnim propisima,
 - c) obavlja i druge poslove na zahtjev Vlade.
- (6) Vijeće donosi poslovnik o radu kojim se uređuju prava i dužnosti članova, način rada, održavanje sjednica, postupak odlučivanja na sjednicama Vijeća i druga pitanja vezana za njegov rad, ukoliko ovim zakonom nije drugačije određeno.
- (7) Administrativne i stručne poslove za potrebe Vijeća obavljat će ministarstvo.
- (8) Financijska sredstva potrebna za rad Vijeća osiguravat će se u Proračunu Županije Zapadnohercegovačke.

Članak 7.
(Sudjelovanje sindikata)

Sindikata sudjeluje u uređivanju i unapređivanju sigurnosti i zdravlja radnika na radu u skladu sa zakonom, propisima donesenim na osnovu zakona i kolektivnim ugovorom.

POGLAVLJE II. OPĆI ZAHTJEVI ZA SIGURNE I ZDRAVE UVJETE RADA

Članak 8.
(Opće mjere sigurnosti na radu)

(1) Zaštita na radu obuhvaća sustav pravila i mjera, a posebno:

- a) pravila i mjere pri projektiranju i izradi sredstava rada,
- b) pravila i mjere pri uporabi, održavanju, pregledu i ispitivanju sredstava rada,
- c) pravila i mjere koje se odnose na radnike, te prilagođavanje procesa rada njihovom spolu, dobi, fizičkim i psihičkim sposobnostima,
- d) načine i postupke osposobljavanja i obavještanja radnika i poslodavaca sa svrhom postizanja odgovarajuće razine zaštite na radu,
- e) načine i postupke suradnje poslodavca, radnika i njihovih predstavnika i udruženja, te državnih tijela nadležnih za zaštitu na radu,
- f) zabranu stavljanja radnika u nepovoljniji položaj zbog aktivnosti poduzetih radi zaštite na radu,
- g) ostale mjere za sprječavanje rizika na radu, sa svrhom uklanjanja faktora rizika i njihovih štetnih posljedica.

(2) Zaštita na radu kao sustavno organizirano djelovanje sastavni je dio organizacije rada i izvođenja radnog postupka, koje poslodavac ostvaruje primjenom svih mjera zaštite na radu u skladu s općim načelima prevencije.

(3) Projektiranje, izvođenje i stavljanje u funkciju objekata, tehnoloških procesa i radnih mjesta, izrada, proizvodnja, uskladištenje, ispitivanje, zamjena, instaliranje, korištenje i održavanje sredstava za rad, uvoz i rukovanje sredstvima za rad, opasnim materijama i energijom, vrši se sukladno zahtjevima utvrđenim odredbama ovog zakona, tehničkih propisa i razvojem znanstveno-tehničkih dostignuća.

(4) Opća pravila i mjere zaštite na radu posebno se odnose na sljedeće zahtjeve: zaštitu od mehaničkih opasnosti, zaštitu od udara električne struje, sprječavanje nastanka požara i eksplozije, osiguranje mehaničke otpornosti i stabilnosti građevine, osiguranje potrebne radne površine i radnog prostora, osiguranje potrebnih putova prolaz, prijevoz i evakuaciju radnika i drugih osoba, osiguranje čistoće, osiguranje propisane temperature i vlažnosti zraka i ograničenja brzine strujanja zraka, osiguranje propisane rasvjete, zaštitu od buke i vibracija, zaštitu od štetnih atmosferskih i klimatskih utjecaja, zaštitu od fizikalnih, kemijskih i bioloških štetnih utjecaja, zaštitu od prekomjernih napora, zaštitu od elektromagnetskog i ostalog zračenja, te osiguranje prostorija i uređaja za osobnu higijenu. (5) Uslijed vremenskih neprilika kao što su visoke ili niske temperature i sl, kao i u drugim stanjima potrebe ministarstvo može poslodavcima izdati preporuke o provođenju posebnih mjera zaštite, kojima će se spriječiti nastupanje štetnih posljedica po zdravlje radnika. Ukoliko vremenske neprilike ili druga stanja potrebe, uslijed

kojih su izdate preporuke, potraju duže od pet dana, ministarstvo će obaviti konsultacije sa reprezentativnim udruženjima poslodavaca i radnika za teritorij Županije.

Članak 9.

(Obveze poslodavca kod izrade tehničke dokumentacije)

(1) Poslodavac koji izrađuje tehničku dokumentaciju za objekte i tehničko tehnološke procese obvezan je primijeniti propisane mjere sigurnosti i zdravlja na radu, sa naznakom svih rizika i mjera za njihovo otklanjanje pri projektiranju objekata i tehničko tehnoloških procesa .

(2) Poslodavac iz stavaka (1) ovog članka dužan je izdati ispravu kojom potvrđuje da je projektiranje izvršeno sukladno zakonu, odnosno propisima donesenim na osnovu zakona.

(3) Ako u projektiranju objekata i tehničko tehnoloških procesa sudjeluje više poslodavaca iz stavka (1) ovog članka, investitor je obvezan osigurati jedinstvenu ispravu.

Članak 10.

(Obveza projektiranja mjera sigurnosti na radu)

(1) Poslodavac koji izvodi radove na izgradnji objekata i tehničko tehnoloških procesa dužan je izvoditi radove prema tehničkoj dokumentaciji u kojoj su projektirane mjere sigurnosti i zdravlja na radu.

(2) Obveza iz stavka (1) ovog članka odnosi se i na radove na montaži, zamjeni opreme, remontu i rekonstrukciji objekata.

(3) Novi, obnovljeni ili rekonstruirani objekti i tehničko tehnološki procesi ne mogu početi sa radom bez potrebne dozvole, u skladu sa zakonom.

Članak 11.

(Elaborat o uređenju radilišta)

(1) Poslodavac koji izvodi radove na izgradnji, montaži, zamjeni opreme, remontu ili rekonstrukciji objekata obvezan je prije početka radova izraditi elaborat o uređenju radilišta u skladu sa propisima donesenim na osnovu zakona i osigura izvođenje radova prema tom elaboratu.

(2) Poslodavac iz stavka (1) ovog članka koji izvodi radove na radilištu dulje od sedam dana, obvezan je prijavu i elaborat o uređenju radilišta dostavi nadležnoj inspekciji rada najmanje osam dana prije početka rada na radilištu.

Članak 12.

(Obveza osiguranja jedinstvenog elaborata o uređenju radilišta)

Ako dva ili više poslodavaca koriste isti prostor za radilište, svaki od njih provodi mjere sigurnosti i zdravlja na radu, a glavni izvođač odnosno investitor je obvezan osigurati jedinstveni elaborat o uređenju radilišta.

Članak 13.

(Uvjeti za uporabu sredstava za rad)

- (1) Radna oprema može se staviti u promet, naručiti ili staviti u upotrebu ako su ispunjeni uvjeti za sigurnost i zdravlje na radu i ako je to potvrdio proizvođač ili uvoznik uvezenih proizvoda.
- (2) Sredstva i oprema osobne zaštite mogu se staviti u promet, naručiti ili staviti u upotrebu ako pružaju pouzdanu zaštitu od rizika pri radu i ako je to potvrdio proizvođač ili uvoznik uvezenih proizvoda.
- (3) Sredstva za rad, koja podliježu obvezi periodičnih pregleda i ispitivanja iz oblasti zaštite na radu, mogu se upotrebljavati samo ako posjeduju zapisnik, odnosno ispravu iz članka 63. stavka (1) ovog zakona kojim se dokazuje da pregledana sredstva za rad udovoljavaju propisima donesenim na osnovu zakona.

Članak 14.

(Radna oprema)

- (1) Radna oprema mora odgovarati radnom procesu koji se obavlja i mora biti odgovarajuće prilagođena toj svrsi tako da ne ugrožava sigurnost i zdravlje radnika.
- (2) Izbor radne opreme i materijala koji se koriste vrši se u skladu sa posebnim uvjetima i specifičnostima rada kako bi se otklonili ili smanjili rizici.

Članak 15.

(Upute za sigurnu upotrebu i rukovanje sredstvima za rad)

- (1) Proizvođači i uvoznici radne opreme i sredstava i opreme osobne zaštite obvezni su izdati ispravu kojom se dokazuje da odgovaraju međunarodnim propisima, tehničkim propisima i propisanim mjerama sigurnosti i zdravlja na radu i dati naputke za uporabu i održavanje na službenim jezicima u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Federacija BiH).
- (2) Proizvođači i uvoznici opasnih tvari dužni su dati upute za sigurnu uporabu i rukovanje.
- (3) Naputak sadrži identifikacijske podatke, podatke o fizičkim i kemijskim značajkama, stupnju opasnosti od požara i eksplozije, opasnosti po zdravlje, o radioaktivnosti, o ekološkim podacima, o posebnim zaštitnim mjerama, o načinu skladištenja i označavanja, o prijenosu i transportu, kao i o postupku otklanjanja opasnih tvari (sigurnosni list).
- (4) Ovi podaci se daju na službenim jezicima u Federaciji BiH.

Članak 16.

(Zabrana stavljanja u promet ili upotrebu sredstva za rad ili opasne tvari)

Poslodavac ne može staviti u promet ili upotrebu sredstva za rad ili opasne tvari prije nego što pribavi dokumentaciju iz članka 15. ovog zakona.

Članak 17.

(Izdavanje isprava)

Isprave iz članka 9. stavak (2) i (3) i članka 15. stavak (1) ovog Zakona može izdati i ovlaštena pravna osoba za sigurnost i zdravlje na radu.

Članak 18.
(Zabrana davanja financijske naknade)

Poslodavci ne mogu dati financijsku ili drugu naknadu radnicima u zamjenu za ispunjavanje zahtjeva standarda sigurnosti i zdravlja na radu.

POGLAVLJE III. OBVEZE POSLODAVCA

Članak 19.
(Obveza osiguranja preventivnih mjera)

(1) Poslodavac je obavezan prilikom organiziranja rada i radnog procesa osigura preventivne mjere radi zaštite života i zdravlja zaposlenih, kao i potrebna materijalna sredstva za njihovu primjenu.

(2) Poslodavac je dužan osigurati preventivne mjere prije početka rada radnika, u tijeku rada, kao i kod svake izmjene tehnološkog postupka, izborom radnih i proizvodnih metoda kojima se osigurava najveća sigurnost i zaštita zdravlja na radu, zasnovana na primjeni propisa u oblasti sigurnosti i zdravlja na radu, radnog prava, tehničkih propisa i standarda, propisa iz oblasti zdravstvene zaštite i dr.

(3) U slučaju kada poslodavac, sukladno članku 31. ovog zakona, angažira ovlašteno tijelo za sigurnost i zdravlje na radu, to ga neće osloboditi odgovornosti utvrđene u stavku (1) ovog članka.

Članak 20.
(Načela u provođenju mjera sigurnosti i zdravlja na radu)

Poslodavac provodi mjere sigurnosti i zdravlja na radu poštujući sljedeća opća načela prevencije:

- a) procjene rizika,
- b) sprječavanja rizika,
- c) otklanjanja rizika na njihovom izvoru,
- d) prilagođavanja rada i mjesta rada radniku naročito u pogledu izbora opreme za rad i metoda rada, kao i izbora tehnološkog postupka da bi se izbjegla jednoličnost u radu u cilju smanjenja njihovog utjecaja na zdravlje radnika,
- e) prilagođavanja tehničkom napretku,
- f) zamjene opasnih tehnoloških procesa ili metoda rada bezopasnim ili manje opasnim,
- g) utvrđivanja jedinstvenih preventivnih mjera s ciljem međusobnog povezivanja tehnologije, organizacije rada, uvjeta rada, socijalnih odnosa i utjecaja faktora vezanih za radnu okolinu,
- h) davanja prednosti zajedničkim mjerama zaštite pred pojedinačnim,
- i) odgovarajućeg osposobljavanja i obavješćavanja radnika.

Članak 21.
(Obaveze poslodavca)

Poslodavac je dužan:

- a) organizirati poslove sigurnosti i zdravlja na radu,
- b) vršiti procjenu rizika za svako radno mjesto i utvrditi poslove sa povećanim rizikom, na način i pod uvjetima utvrđenim ovim zakonom,
- c) omogućiti radniku da se prije stupanja na rad upozna sa mjerama sigurnosti i zdravlja na radu.
- d) obavještava radnike i povjerenika za sigurnost i zdravlja na radu o uvođenju novih tehnologija i sredstava za rad, te opasnostima i štetnostima po zdravlje radnika i izdaje naputke za siguran rad,

- e) osigura da planiranje i uvođenje novih tehnologija bude predmet savjetovanja sa radnicima i njihovim povjerenikom za sigurnost i zdravlje na radu u vezi sa posljedicama po sigurnost i zdravlje izazvanih izborom opreme, uvjeta rada i radne okoline,
- f) osposobljava radnike za siguran rad,
- g) osigurava radnicima sredstva i opremu osobne zaštite i njihovo korištenje,
- h) osigurava periodične liječničke preglede radnika koji rade na poslovima na kojima postoje povećani rizici po zdravlje i poduzmu mjere za sprječavanje nastanka invalidnosti i profesionalnih oboljenja radnika,
- i) osigurava periodične preglede sredstava rada i sredstava i opreme osobne zaštite pri radu, sukladno tehničkim standardima,
- j) osigurava periodične preglede i ispitivanja fizičkih, kemijskih i bioloških štetnosti i mikroklima u radnom okolišu,
- k) osigurava periodične preglede i ispitivanja sredstava rada i opreme, radnih i pomoćnih prostorija i sredstava i opreme osobne zaštite, koji ne podliježu obveznim periodičnim pregledima i ispitivanjima, na način, po postupku i u rokovima utvrđenim općim aktom,
- l) provodi mjere zaštite od požara sukladno posebnim propisima,
- m) provodi mjere za osiguranje prve pomoći,
- n) unapređuje sigurnost i zdravlje na radu,
- o) obavještava nadležnu inspekciju zaštite na radu i inspekciju rada o svakom smrtnom slučaju, o nesreći koja se dogodila jednom ili više radnika, teškoj povredi, profesionalnom oboljenju, svakoj pojavi ili bolesti koje pogađaju više od jednog radnika i svakoj pojavi koja bi mogla ugroziti život ili zdravlje radnika na radu, a koju poslodavac nije u mogućnosti otkloniti,
- p) obavještava nadležnu inspekciju o početku i završetku radova na izgradnji, montaži, zamjeni opreme, remontu i rekonstrukciji objekata.

Članak 22. (Procjena rizika)

- (1) Poslodavac je dužan svojim internim aktom o sigurnosti i zdravlju na radu utvrdi organizaciju provođenja sigurnosti i zdravlja na radu, pravila prevencije i zaštite, poslove sa povećanim rizikom, te prava, obveze i odgovornosti stručnog suradnika i radnika u ovoj oblasti.
- (2) Osnova za izradu pravilnika iz stavka (1) ovog članka je akt o procjeni rizika na mjestu rada koji sadrži opis procesa rada sa procjenom rizika od povreda ili oštećenja zdravlja na mjestu rada u radnoj okolini i mjere za otklanjanje ili smanjivanje rizika na najmanju moguću mjeru u cilju poboljšanja sigurnosti i zdravlja na radu.
- (3) U slučaju promjene rizika u procesu rada, poslodavac je dužan izvršiti odgovarajuću izmjenu akta o procjeni rizika iz stavka (2) ovog članka .
- (4) Poslodavac vrši procjenu rizika na osnovu pravila koje koji se primjenjuju na razini Federacije.
- (5) Pri izradi pravilnika o sigurnosti i zdravlju na radu poslodavac je dužan konsultirati povjerenika za zaštitu na radu.

Članak 23. (Utvrđivanje uvjeta rada)

- (1) Poslodavac je dužan da za sve poslove u tehnikotehnoškom procesu rada utvrdi uvjete rada i zahtjeve u pogledu zdravstvenih i psihofizičkih sposobnosti radnika koji će te poslove obavljati.

(2) Radnik ne može zasnovati radni odnos ukoliko prethodno nije utvrđeno da njegovo zdravstveno stanje i psihofizičke sposobnosti odgovaraju uvjetima rada i zahtjevima radnog mjesta.

(3) Zdravstveno stanje i psihofizičke sposobnosti radnika iz stavka (2) ovog članka utvrđuju se na osnovu liječničkog uvjerenja izdanog od strane službe za medicinu rada i zdravstvenu zaštitu radnika ovlaštene zdravstvene ustanove.

(4) Zdravstveno stanje i psihofizičke sposobnosti pripadnika oružanih snaga i policijskih službenika utvrđuju se zdravstvenim pregledom koji organizira poslodavac

Članak 24.

(Osiguranje pristupa radnom mjestu sa povećanim rizikom)

Poslodavac je obavezan ispitivati radnu okolinu, odnosno procijeniti rizike i osigurati zaštitu zdravlja i sigurnost radnika izloženih fizičkim, kemijskim i biološkim štetnostima na radu.

Članak 25.

(Obaveza poslodavca u vezi sa upotrebom opasnih materija na radu)

(1) Poslodavac je obavezan primjenom manje opasnih i štetnih tvari stalno unaprjeđivati zaštitu na radu.

(2) Poslodavac koji koristi, proizvodi, prerađuje, odnosno skladišti opasne tvari mora, sukladno procjeni rizika, primjenjivati pravila zaštite na radu.

(3) Opasne tvari poslodavac smije koristiti samo ako ne može iste radne rezultate postići primjenom bezopasnih tvari.

(4) Ako nije moguća zamjena opasnih tvari bezopasnim ili manje opasnim, odnosno manje štetnim tvarima, poslodavac je obavezan utvrditi je li se primjenom drugog radnog postupka može smanjiti opasnost ili štetnost od njihove primjene.

(5) Ako koristi opasne tvari, poslodavac je obavezan pravila zaštite na radu primjenjivati sljedećim redoslijedom:

a) koristiti zatvorene sustave, ako je to moguće prema vrsti poslova i stanju tehnike,

b) odvoditi sa mjesta nastanka, odnosno izvan radne okoline opasne tvari čije oslobađanje ne može spriječiti, na način da pri odvođenju ne zagađuje čovjekov okoliš,

c) kada ne može odvoditi opasne tvari sa mjesta nastanka, ograničiti na najmanju moguću mjeru:
- količinu opasnih tvari,

1) broj radnika izloženih djelovanju opasnih tvari,

2) vrijeme izlaganja radnika utjecaju opasnih tvari.

d) osigurati da radnici pri radu sa opasnim tvarima koriste propisanu osobnu zaštitnu opremu, ako se pravilima navedenima u točkama a), b) i c) ovog stavka ne može postići zadovoljavajuća sigurnost i zaštita zdravlja radnika.

(6) Obveza je poslodavca da koncentracija opasnih tvari na mjestima rada i u radnom okolišu bude što niža i ispod granične vrijednosti izloženosti.

Članak 26.

(Osiguranje pristupa radnom mjestu sa povećanim rizikom)

Poslodavac je dužan osigurati da pristup radnom mjestu sa povećanim rizikom, na kojem prijete neposredna opasnost od povređivanja ili zdravstvenih oštećenja (trovanja, gušenja i sl.), imaju

samo radnici koji su osposobljeni za siguran i zdrav rad, koji su dobili posebne naputke za rad na takvom mjestu, koji ispunjavaju zdravstvene uvjete i koji su opskrbljeni odgovarajućim sredstvima i opremom za osobnu zaštitu pri radu.

Članak 27.

(Sredstva i oprema osobne zaštite)

- (1) Poslodavac je dužan da osigurati radnicima sredstva i opremu osobne zaštite.
- (2) Poslodavac ne smije staviti u uporabu sredstva i opremu osobne zaštite ako nisu izrađena u skladu sa člankom 13. ovog zakona.
- (3) Poslodavac je obavezan osigurati da se sredstva i oprema osobne zaštite održavaju u dobrom stanju.
- (4) Poslodavac je dužan isključiti iz uporabe sredstva i opremu osobne zaštite na kojima nastanu promjene zbog kojih postoji opasnost po sigurnost i zdravlje radnika.

Članak 28.

(Obaveze poslodavaca pri obavljanju djelatnosti na istom mjestu rada sa više poslodavaca)

U slučaju kada više poslodavaca obavlja djelatnost na istom mjestu rada, obavezni su da:

- a) surađuju, vodeći računa o prirodi djelatnosti, u cilju provođenja odredaba o sigurnosti i zaštiti zdravlja na radu,
- b) usklađuju aktivnosti, vodeći računa o prirodi poslova, u cilju zaštite radnika i sprječavanju rizika na radu,
- c) obavijeste jedni druge o rizicima na radu,
- d) obavijeste radnike i njihove predstavnike o rizicima na radu.

Članak 29.

(Zabrana prouzrokovanja financijskih obaveza za radnike)

Mjere zaštite koje provodi poslodavac i koje se odnose na sigurnost i zaštitu zdravlja na radu ne smiju radnicima prouzročiti financijske obaveze.

Članak 30.

(Obaveza upoznavanja sa propisima iz oblasti sigurnosti i zaštite zdravlja na radu)

Poslodavac, odnosno radnik koji organizira ili rukovodi procesom rada, mora biti upoznat sa propisima iz oblasti sigurnosti i zaštite zdravlja na radu, a naročito ako se radi o tehnologijama u kojima postoji opasnost od povreda na radu, profesionalnih oboljenja i poremećaja u tehnološkom procesu koji bi mogli ugroziti sigurnost i zdravlje radnika.

Članak 31.

(Organiziranje poslova zaštite na radu)

- (1) Poslodavac je dužan organizirati poslove sigurnosti i zdravlja na radu vodeći računa o tehničko – tehnološkom procesu rada, broju radnika, broju lokacija odvojenih radnih jedinica, opasnostima i rizicima po zdravlje radnika.

(2) Ako se u nedostatku stručnog osoblja poslovi zaštite i prevencije ne mogu organizirati kod poslodavca, poslodavac će angažirati ovlašteno tijelo za sigurnost i zdravlje na radu.

(3) Ako poslodavac angažira ovlašteno tijelo iz stavka (2) ovog članka, dužan je osigurati uvid u podatke vezane za rizike po sigurnost i zdravlje na radu, kao i mjere i aktivnosti za sprječavanje tih rizika na nivou radnog mjesta.

(4) Poslove sigurnosti i zdravlja na radu poslodavac može obavljati sam u djelatnostima trgovine, ugostiteljstva i turizma, financijsko-tehničkih i poslovnih usluga, obrazovanja, nauke i informacija, zdravstvene i socijalne zaštite i u stambeno- komunalnim djelatnostima, ako ima do deset radnika.

Članak 32.

(Radnik za zaštitu na radu)

(1) Poslodavac kod kojeg postoje poslovi sa povećanim rizikom određuje jednog ili više stručnih suradnika koji će obavljati poslove vezane za sprječavanje rizika na radu i zaštitu zdravlja radnika.

(2) Poslodavac je dužan radniku za zaštitu na radu osigurati uvjete za rad, potrebnu opremu i pomoć drugog stručnog osoblja, kao i sredstva za obavljanje i organiziranje preventivnih i zaštitnih mjera.

(3) Radnik za zaštitu na radu ne može biti doveden u nepovoljniji položaj zbog poslova koje obavlja u sprječavanja rizika na radu i zaštite zdravlja radnika.

(4) Radnik za zaštitu na radu mora biti odgovarajuće osposobljen i imati položen stručni ispit u skladu sa ovim zakonom.

(5) Stručni ispit iz stavka (4) ovog članka polaže se pred povjerenstvom koje imenuje Ministar zdravstva, rada i socijalne skrbi Županije Zapadnohercegovačke Zapadnohercegovačke (u daljnjem tekstu: Ministar), za čiji će se rad osiguravati financijska sredstva u Proračunu Županije Zapadnohercegovačke.

(6) Ministar će propisati uvjete koje moraju ispunjavati stručni suradnici, kao i program, sadržaj i način polaganja stručnog ispita.

Članak 33.

(Obveze radnika za zaštitu na radu)

Obveze radnika za zaštitu na radu su:

- a) sudjelovanje u izradi akta o procjeni rizika,
- b) izrada prijedloga pravilnika o sigurnosti i zdravlju na radu,
- c) izrada plana i programa mjera sigurnosti i zdravlja na radu,
- d) unutrašnji nadzor nad primjenom mjera sigurnosti i zdravlja na radu,
- e) stručna pomoć poslodavcu u provođenju i unapređenju sigurnosti i zdravlja na radu
- f) izrada naputaka za siguran rad,
- g) praćenje i organiziranje periodičnih pregleda sredstava za rad, sredstava i opreme osobne zaštite,
- h) praćenje i organiziranje periodičnih pregleda kemijskih, fizičkih i bioloških štetnosti i mikroklima u radnoj okolini,
- i) priprema i organizira osposobljavanja radnika za siguran rad,
- j) praćenje stanja i izvještavanje poslodavca o povredama na radu, profesionalnim oboljenjima i bolestima u vezi sa radom,
- k) analiziranje uzroka povreda na radu i profesionalnih oboljenja u suradnji sa ovlaštenim doktorom specijalistom medicine rada i predlaganje mjere za unapređenje sigurnosti i zdravlja na radu,

- l) praćenje i organiziranje periodičnih ljekarskih pregleda radnika koji rade na poslovima sa povećanim rizikom,
- m) savjetovanje poslodavca u pogledu izbora i nabavke opreme i tehnološkog procesa rada,
- n) suradnja sa poslodavcem prilikom planiranja izgradnje i rekonstrukcije objekata namijenjenih za rad,
- o) suradnja sa nadležnom inspekcijom rada i drugim ustanovama koje se bave sigurnošću i zdravljem na radu,
- p) suradnja sa sindikatom, vijećem zaposlenika i povjerenikom za sigurnost i zdravlje na rad, u skladu sa ovim zakonom.

(2) Radnik za zaštitu na radu je obavezan zabraniti rad na radnom mjestu, odnosno zabraniti **uporabu** sredstava za rad i sredstava i opreme osobne zaštite u slučaju kada utvrdi neposrednu opasnost po život i zdravlje radnika, te da o tome u pisanom obliku obavijesti poslodavca i povjerenika radnika za sigurnost i zdravlje na radu.

Članak 34.

(Prva pomoć, protupožarna zaštita, evakuacija radnika, ozbiljna i neposredna opasnost)

(1) Poslodavac je dužan da:

- a) poduzme potrebne mjere za prvu pomoć, protupožarne mjere i mjere za evakuaciju radnika, prilagođene prirodi aktivnosti i veličini poduzeća, odnosno poslovanja,
- b) uspostavi potrebne veze sa specijaliziranim službama, posebno u pogledu prve pomoći, hitne zdravstvene zaštite, spašavanja i protupožarne zaštite.

(2) Za provođenje odredaba iz stavka (1) ovog članka poslodavac će odrediti radnike koji će provoditi mjere prve pomoći, protupožarne zaštite i evakuacije radnika.

(3) Broj radnika iz stavka (2) ovog članka, njihovo osposobljavanje i oprema kojom raspolažu moraju odgovarati veličini i posebnim opasnostima u pravnoj osobi, odnosno poslovanju.

Članak 35.

(Obveze poslodavca u slučaju ozbiljne i neposredne opasnosti)

(1) Poslodavac je dužan:

- a) upoznati sve radnike koji su ili bi mogli biti izloženi ozbiljnoj i neposrednoj opasnosti o riziku koji postoji kao i mjerama koje su poduzete ili koje će se poduzeti u pogledu zaštite, što je prije moguće;
- b) poduzeti mjere i izda naputke kako bi se omogućilo radnicima da u slučaju ozbiljne i neposredne opasnosti prekinu s radom i odmah napuste radno mjesto i prijeđu na neko sigurno mjesto;
- c) ne traži od radnika nastavak rada u situaciji kada još uvijek postoji ozbiljna i neposredna opasnost, osim u izuzetnim slučajevima kada postoji ozbiljna i neposredna opasnost po sigurnost više ljudi i širu okolinu.

(2) Radnici koji u slučaju ozbiljne i neposredne opasnosti napuste svoje radno mjesto i opasno područje moraju biti zaštićeni od bilo kakvih negativnih i neopravdanih posljedica.

(3) U slučaju ozbiljne i neposredne opasnosti po vlastitu sigurnost ili sigurnost drugih osoba, radnici koji nisu u mogućnosti stupiti u vezu sa neposrednim rukovodiocem, obvezni su poduzeti odgovarajuće mjere u skladu sa svojim znanjem i tehničkim sredstvima koja su im na raspolaganju, kako bi se izbjegle posljedice te opasnosti.

(4) Zbog poduzimanja mjera iz stavka (3) ovog članka radnici ne smiju snositi bilo kakve negativne posljedice.

Članak 36.
(Obavještanje radnika)

- (1) Poslodavac je dužan radnicima i njihovim predstavnicima davati odgovarajuće pisane naputke koja se odnose na rizike po sigurnost i zdravlje i zaštitne i preventivne mjere koje se poduzimaju za otklanjanje ili smanjenje tih rizika.
- (2) Naputci iz stavaka (1) ovog članka moraju biti istaknuta na mjestu rada.
- (3) Izuzetno, kada prijeti iznenadna opasnost po život i zdravlje, naputak iz stavaka (1) ovog članka poslodavac može dati usmeno.
- (4) Naputak iz stavka (1) ovog članka daju se svim radnicima uključujući i radnike drugih poslodavaca koji obavljaju poslove kod poslodavca.

Članak 37.
(Znakovi upozorenja na opasnost)

- (1) Poslodavac je dužan na mjestima rada, na sredstvima za rad i pripadajućim instalacijama trajno postaviti znakove upozorenja na opasnost i znakove općih obavještanja, u skladu sa posebnim propisima.
- (2) Ako znakovi upozorenja na opasnost nisu dovoljni za efikasno obavještanje, poslodavac je dužan trajno postaviti pisane naputke o uvjetima i načinu korištenja prostora, prostorija, sredstava rada, opasnih materija i opreme.

Članak 38.
(Obavještanje predstavnika radnika i sindikata)

- (1) Poslodavac je dužan da najmanje dva puta godišnje podnese izvješće povjerenika za sigurnost i zdravlje na radu, vijeće zaposlenika i sindikat o rizicima po sigurnost i zdravlje, te mjerama koje je poduzeo i koje će poduzeti radi unaprjeđivanja sigurnosti i zaštite zdravlja.
- (2) Osim redovnog obavještanja iz stavka (1) ovog članka, poslodavac ima obvezu da obavještava i da se savjetuje sa predstavnicima radnika ili radnicima nakon smrtne, skupne ili teške povrede na radu, utvrđenog slučaja profesionalnog oboljenja, kao i nalaza nadležne inspekcije rada kojim je utvrđen nedostatak u primjeni mjera sigurnosti i zdravlja na radu.

Članak 39.
(Upotreba opasnih tvari)

Poslodavac smije dati opasne materije u upotrebu radnicima samo pod uvjetom da su opremljene sa dokumentom na službenim jezicima u Federaciji BiH, na kojem je proizvođač, odnosno dobavljač, u skladu sa propisima, naveo sve sigurnosno- tehničke podatke koji su važni za ocjenjivanje rizika pri radu s tim materijama, te da su zadovoljene sve sigurnosne mjere koje se nalaze na tom dokumentu.

Članak 40.
(Pisana obavijest o rezultatima procjene rizika)

Poslodavac je dužan osigurati da zaposlena žena za vrijeme trudnoće i dojenja, radnik mlađi od 18 godina života i radnik sa promijenjenom radnom sposobnošću, i pored osposobljavanja za

siguran i zdrav rad, budu u pisanoj formi obaviješteni o rezultatima procjene rizika na radnom mjestu i o mjerama kojima se rizici otklanjaju u cilju povećanja sigurnosti i zdravlja na radu.

Članak 41.

(Savjetovanje i uključivanje radnika i njihovih predstavnika)

(1) Poslodavac se savjetuje sa radnicima i njihovim predstavnicima i omogućava im sudjelovanje u raspravama o svim pitanjima u pogledu sigurnosti i zdravlja na radu.

(2) Posebno im omogućava sudjelovanje u:

- a) raspravama i odobravanju svih mjera u pogledu sigurnosti i zdravlja na radu,
- b) svakoj mjeri koja može značajno utjecati na sigurnost i zdravlje na radu,
- c) imenovanju radnika koji će obavljati poslove vezane za osiguranje zdravih i sigurnih uvjeta rada, prve pomoći, gašenje požara i evakuaciju radnika,
- d) angažiranju, tamo gdje je potrebno, ovlašteno tijelo za sigurnost i zdravlje na radu,
- e) planiranju i organiziranju osposobljavanja radnika u oblasti sigurnosti i zdravlja na radu.

Članak 42.

(Povjerenik za zaštitu na radu)

(1) Kod poslodavca koji zapošljava 30 ili više radnika, radnici biraju ili imenuju povjerenika za zaštitu na radu. Broj povjerenika, izbor i njihov mandat utvrđuju se u skladu sa propisom o vijeću zaposlenika, vodeći računa o zastupljenosti svih dijelova procesa rada.

(2) Pod uvjetima iz stavka (1) ovog članka, povjerenika za zaštitu na radu imenuje sindikat, ukoliko povjerenika nisu izabrali radnici iz stavka (1) ovog članka.

(3) Imenovani povjerenik za zaštitu na radu iz stavka (2) ovog članka ima ista prava i obveze kao i izabrani povjerenik radnika.

(4) Povjerenik za zaštitu na radu će biti izabran ili imenovan bez obzira na broj radnika ako to zahtijevaju uvjeti rada (povećana opasnost za sigurnost i zdravlje radnika, rad na izdvojenim mjestima i sl.).

(5) Povjerenik za zaštitu na radu mora imati odgovarajuću stručnu spremu i radno iskustvo.

Članak 43.

(Prava i dužnosti povjerenika za zaštitu na radu)

(1) Povjerenik za zaštitu na radu ima pravo da:

- a) dobije informacije o uvjetima rada, analizama povreda na radu, profesionalnih oboljenja i bolesti vezanih za rad, nalazima i preporukama inspekcijskih tijela,
- b) zahtijeva od poslodavca da poduzme odgovarajuće mjere i dostavi mu prijedloge za ublažavanje rizika i otklanjanja izvora opasnosti,
- c) informira radnike o provođenju mjera zaštite na radu,
- d) zahtijeva inspekcijski pregled ako smatra da mjere koje je poduzeo poslodavac nisu primjerene cilju po kojem treba osigurati sigurne i zdrave uvjete rada i iznese svoja zapažanja u tijeku inspekcijskog pregleda,
- e) prisustvuje inspekcijskim pregledima i dostavi svoja zapažanja u tijeku inspekcijskih pregleda.

(2) Za vrijeme obavljanja poslova utvrđenih ovim zakonom, povjerenik za zaštitu na radu iz reda zaposlenih ima pravo na naknadu plaće u visini plaće koju bi ostvario da je radio na poslovima za koje je zaključio ugovor o radu.

(3) Povjerenik za zaštitu na radu poslove utvrđene ovim zakonom može obavljati najviše šest sati tjedno.

(4) Poslodavac osigurava povjereniku za zaštitu na radu potrebna sredstva da može ostvarivati svoje funkcije koje proističu iz ovog zakona.

(5) Povjerenik za zaštitu na radu ne može biti doveden u nepovoljniji položaj u odnosu na druge radnike, zbog svojih poslova vezanih za sigurnost i zaštitu zdravlja na radu.

Članak 44.

(Osposobljavanje radnika)

(1) Poslodavac je dužan izvrši osposobljavanje radnika za siguran i zdrav rad kod zasnivanja radnog odnosa, odnosno premještanja na druge poslove, prilikom uvođenja nove tehnologije ili novih sredstava za rad, kao i kod promjene procesa rada koji može prouzročiti promjenu mjera za siguran i zdrav rad.

(2) Poslodavac je dužan radnika u tijeku osposobljavanja za siguran i zdrav rad, upozna sa svim vrstama rizika na poslovima na koje ga raspoređuje i o poduzetim konkretnim mjerama sigurnosti i zaštite na radu, u skladu sa aktom o procjeni rizika.

(3) Osposobljavanje radnika za siguran i zdrav rad mora biti prilagođeno specifičnostima njegovog radnog mjesta.

Članak 45.

(Zabrana samostalnog rada)

(1) Radnici ne mogu biti raspoređeni na radna mjesta na kojima će samostalno obavljati poslove prije nego što steknu znanja iz članka 44. ovog zakona.

(2) Poslodavac kod kojeg rad obavljaju radnici drugog poslodavca mora te radnike upoznati sa mjerama zaštite na radu i zdravstvenim rizicima na radu.

(3) Osposobljavanje radnika iz člana 44. ovog zakona mora se obavljati u tijeku radnog vremena i ne smije izazvati troškove za radnika.

Članak 46.

(Provjera osposobljenosti za siguran i zdrav rad)

(1) Osposobljavanje radnika za siguran i zdrav rad, poslodavac obavlja teorijski i na praktičan način. (2) Provjera teorijske i praktične osposobljenosti radnika za siguran i zdrav rad obavlja se na radnom mjestu.

(3) Periodične provjere osposobljenosti za siguran i zdrav rad radnika koji radi na poslovima sa povećanim rizikom obavlja se na način, u roku i po postupku utvrđenom aktom o procjeni rizika.

Članak 47.

(Teorijsko i praktično osposobljavanje)

(1) U tijeku osposobljavanja iz oblasti sigurnosti i zaštite zdravlja na radu, radnik se upoznaje naročito sa:

a) tehničko-tehnološkim procesom i organizacijom rada u cjelini, a posebno sa poslovima svog radnog mjesta,

b) opasnostima koje ugrožavaju sigurnost i zdravlje na radu, korištenjem sredstava rada i opreme i načinom upotrebe štetnih materija,

c) mjerama zaštite na radu i razlozima zbog kojih se te mjere predviđaju i provode,

- d) upotrebom odgovarajućih sredstava rada i odgovarajuće opreme i sredstava osobne zaštite, kao i pravilnim i namjenskim korištenjem uređaja i sredstava kojima se služi pri radu,
- e) pravima i dužnostima u provođenju propisa i mjera zaštite na radu i posljedicama zbog nepridržavanja tih propisa i mjera,
- f) pružanjem prve pomoći,
- g) organizacijom sigurnosti i zaštite zdravlja na radu,
- h) korištenjem protupožarnih aparata,
- i) odredbama ovog zakona.

(2) Osposobljavanje radnika iz stavka (1) ovog članka poslodavac može obaviti ako ima zaposlene osobe sa odgovarajućom visokom stručnom spremom iz oblasti sigurnosti i zaštite zdravlja na radu. (3) Ako poslodavac nije u mogućnosti da obavi osposobljavanje radnika u smislu stavka (1) ovog članka, te poslove povjerit će ovlaštenoj pravnoj osobi iz člana 62. ovog zakona.

POGLAVLJE IV. PRAVA I OBAVEZE RADNIKA

Članak 48.

(Pravo na sigurne i zdrave uvjete rada)

- (1) Radnik ima pravo na sigurne i zdrave uvjete rada.
- (2) Radni okoliš i sredstva za rad moraju, s obzirom na prirodu posla, osigurati sigurnost i zaštitu radnika i ne smiju ugroziti njihovo zdravlje.

Članak 49.

(Obveza radnika)

Radnik je dužan obavljati posao u skladu sa svojom stručnom spremom i završenom obukom, kao i naputcima koja daje poslodavac, tako da ne izlaže sebe ili druge osobe na koja mogu utjecati njegove aktivnosti ili nepažnja u tijeku procesa rada, opasnostima od povrede na radu ili profesionalnog oboljenja.

Članak 50.

(Dužnosti radnika)

- (1) Radnici su, naročito, dužni:
 - a) da se pridržavaju utvrđenih pravila sigurnosti i zaštite zdravlja na radu u smislu ovog zakona,
 - b) da pravilno upotrebljavaju sredstva za rad i opremu, opasne tvari i druga sredstva proizvodnje u skladu sa uputama proizvođača i uputama za siguran rad koja daje poslodavac,
 - c) da pravilno upotrebljavaju sredstva i opremu osobne zaštite koja su im dodijeljena i da ih nakon upotrebe vraćaju na mjesto na kojem se čuvaju,
 - d) ne smiju samovoljno isključiti, modificirati, promijeniti ili ukloniti sigurnosni uređaj koji je instaliran, posebno ne stroj, uređaj, alat, pogon ili objekt i takav uređaj moraju pravilno upotrebljavati,
 - e) da odmah obavijeste poslodavca i radnika za zaštitu na radu o svakoj pojavi na poslu za koju postoji opravdana sumnja da predstavlja opasnost po sigurnost i zdravlje kao i o nedostacima u postupcima zaštite,
 - f) da obavijesti osobu odgovorno za to radno mjesto i poslodavca o povredama koje su zadobili,
 - g) da surađuju sa poslodavcem i radnikom za zaštitu na radu u provođenju mjera ili zahtjeva koje je naredio inspektor,

h) da surađuje sa poslodavcem i radnikom za zaštitu na radu u provođenju mjera koje će osigurati da radni okoliš i uvjeti rada budu sigurni i ne predstavljaju rizik po sigurnost i zdravlje u okviru njihovog radnog mjesta,

i) obavljaju periodične liječničke preglede u terminima po zahtjevu poslodavca,

j) da daju sve podatke i informacije koje traže inspektori

(2) Radnik koji se ne pridržava utvrđenih pravila sigurnosti i zaštite zdravlja na radu i propisanih obaveza u smislu ovog zakona čini težu povredu radne obaveze u skladu sa kolektivnim ugovorom, odnosno općim aktom poslodavca.

(3) Obaveze radnika u području sigurnosti i zaštite zdravlja na radu ne utječu na obveze i odgovornosti poslodavca iz ovog zakona.

Članak 51.

(Postupanje u slučaju neposredne opasnosti po život i zdravlje radnika)

(1) Radnik ima pravo odbiti raditi ako smatra da mu prijete neposredna opasnost po život i zdravlje i dužan je o tome odmah obavijesti svog neposrednog rukovoditelja i imenovanog radnika za zaštitu na radu, nadležnog inspektora i predstavnika radnika.

(2) Po prijemu obavijesti iz stavka (1) ovog članka nadležna inspekcija obvezna je odmah obaviti uviđaj na licu mjesta i zapovjediti provedbu odgovarajuće mjere zaštite odnosno zabrani rad dok se mjere ne provedu ili obavijesti radnika iz kojih razloga njegov zahtjev nije osnovan.

(3) Radnik iz stavka (1) ovog članka koji se udaljio sa radnog mjesta, ne smije snositi negativne posljedice u smislu propisa o radu, osim u slučaju ako poslodavac dokaže da se radnik neopravdano udaljio sa radnog mjesta.

POGLAVLJE V. ZDRAVSTVENI NADZOR

Članak 52.

(Pravo radnika na specifičnu zdravstvenu zaštitu - medicinu rada)

(1) Radnik ima pravo na zdravstvenu zaštitu primjerenu rizicima za sigurnost i zdravlje kojima je izložen na radu, u skladu s posebnim propisima koji uređuju mjere zdravstvene zaštite u vezi sa radom.

(2) Poslodavac je dužan da zdravstvenim radnicima, koji pružaju usluge specifične zdravstvene zaštite/medicine rada, osigura pristup u sve radne prostorije i prostore.

Članak 53.

(Poslovi specifične zdravstvene zaštite - medicine rada)

Ovlaštena zdravstvena ustanova pored poslova utvrđenih propisima o zdravstvenoj zaštiti, može obavljati i sljedeće poslove:

- a) daje savjete poslodavcu o unapređivanju zaštite zdravlja, sigurnosti, higijene rada, ergonomiji i zaštitnim sredstvima,
- b) upoznaje radnike sa rizicima po zdravlje koji su povezani sa njihovim radom i obavlja poslove osposobljavanja radnika za pružanje prve pomoći;
- c) sudjeluje u izradi akta o procjeni rizika na mjestu rada kod poslodavca

- d) ocjenjuje i utvrđuje posebne zdravstvene sposobnosti koje moraju ispunjavati radnici za obavljanje određenih poslova na radnom mjestu sa povećanim rizikom ili za upotrebu, odnosno rukovanje određenom opremom za rad;
- e) vrši prethodne i periodične liječničke preglede radnika na radnim mjestima sa povećanim rizikom i izdaje izvješća o liječničkim pregledima u skladu sa propisima o sigurnosti i zdravlju na radu;
- f) sudjeluje u organiziranju prve pomoći, spašavanju i evakuaciji u slučaju povređivanja radnika ili havarija;
- g) daje savjete poslodavcu pri izboru drugog odgovarajućeg posla prema zdravstvenoj sposobnosti radnika;
- h) savjetuje poslodavca u izboru i testiranju novih sredstava za rad, opasnih tvari i sredstava i opreme za osobnu zaštitu na radu, sa zdravstvenog aspekta;
- i) surađuje sa radnikom na radu.

Članak 54.

(Obveza obavještanja ovlaštene zdravstvene ustanove)

Poslodavac, stručni suradnik, radnici i njihovi predstavnici za sigurnost i zdravlje na radu dužni su izvijestiti ovlaštenu ustanovu iz članka 53. stavak (2) ovog zakona o svim faktorima na radnom mjestu i u radnoj okolini za koje znaju ili pretpostavljaju da se mogu nepovoljno odraziti na zdravlje radnika.

Članak 55.

(Poslovi sa povećanim rizikom)

- (1) Poslodavac je dužan radniku koji obavlja poslove sa povećanim rizikom, prije početka rada osigurati prethodni liječnički pregled, kao i periodični liječnički pregled u tijeku rada.
- (2) Poslovi sa povećanim rizikom utvrđuju se pravilnikom o sigurnosti i zdravlju na radu i ugovorom o radu.
- (3) Poslovima sa povećanim rizikom smatraju se :
 - a) poslovi sa povećanim rizikom od povređivanja, nastanka profesionalnih oboljenja i oštećenja zdravlja radnika;
 - b) poslovi sa specifičnim zahtjevima koji, u cilju sigurnog i uspješnog rada zahtijevaju posebne zdravstvene i psihofizičke sposobnosti radnika na tim radnim mjestima;
 - c) poslovi na kojima, nakon primjene svih tehnički priznatih metoda za smanjenje rizika, postoji preostali rizik za neke radnike.

Članak 56.

(Evidencije o liječničkim pregledima radnika)

- (1) Prilikom upućivanja radnika na liječnički pregled iz članka 55. stavka (1) ovog zakona, poslodavac je obavezan dostaviti ovlaštenoj zdravstvenoj ustanovi, odnosno ovlaštenoj privatnoj praksi podatke o poslovima sa povećanim rizikom i navesti štetnosti i opasnosti kojima su radnici izloženi.
- (2) O rezultatima odgovarajućeg liječničkog pregleda radnika, ovlaštena zdravstvena ustanova, odnosno ovlaštena privatna praksa vodi evidenciju i u roku od 15 dana od izvršenog pregleda o tome dostavlja izvještaj poslodavcu.

Članak 57.

(Pravo radnika na premještaj na drugo radno mjesto)

(1) Ako se u postupku periodičnog liječničkog pregleda utvrdi da radnik ne ispunjava posebne zdravstvene uvjete za obavljanje poslova sa povećanim rizikom, poslodavac je dužan premjesti ti ga drugo radno mjesto koje odgovara njegovim zdravstvenim sposobnostima.

(2) Neispunjavanje posebnih zdravstvenih uvjeta za rad na poslovima sa povećanim rizikom ne može biti razlog za otkaz ugovora o radu.

Članak 58.

(Način obavljanja liječničkih pregleda)

(1) Prethodni i periodični liječnički pregledi radnika koji obavljaju poslove sa povećanim rizikom obavljaju se na način, po postupku i u rokovima koje utvrđuje Ministar.

(2) Radnik iz stavka (1) ovog članka koji ne obavi periodični liječnički pregled ne može nastaviti sa radom dok se ne utvrdi njegovo zdravstveno stanje i psihofizičke sposobnosti.

POGLAVLJE VI. EVIDENCIJE, IZVJEŠTAVANJE I OBAVJEŠTAVANJE O NESREĆAMA I POVREDAMA NA RADU I PROFESIONALNIM OBOLJENJIMA

Članak 59.

(Obveza vođenja evidencija kod poslodavca)

(1) Poslodavac je dužan voditi propisanu evidenciju o:

a) radnicima na radnim mjestima sa povećanim rizikom;

b) radnim mjestima sa povećanim rizikom;

c) opasnim tvarima koje se koriste pri radu;

d) provjeri znanja radnika iz oblasti sigurnosti i zdravlja na radu;

e) izvršenim pregledima i ispitivanjima radne sredine i sredstava za rad;

f) povredama na radu, profesionalnim oboljenjima, smrtnim slučajevima i njihovim uzrocima;

g) liječničkim pregledima radnika.

(2) Poslodavac je dužan dostaviti nadležnoj inspekciji godišnje izvješće o slučajevima iz stavka

(1) točka f) ovog članka.

Članak 60.

(Dostavljanje izvještaja o povredi na radu i profesionalnom oboljenju)

(1) Izvješće o povredi na radu i profesionalnom oboljenju koji se dogode na radnom mjestu, poslodavac je dužan dostaviti radniku koji je pretrpio povredu odnosno oboljenje, nadležnom zavodu zdravstvenog osiguranja kod kojeg je radnik zdravstveno osiguran, ovlaštenoj zdravstvenoj ustanovi odnosno ovlaštenoj privatnoj praksi koja obavlja usluge specifične zdravstvene zaštite - medicine rada kod poslodavca, kao i nadležnoj inspekciji rada u roku od sedam dana od dana pretrpljene povrede odnosno nastanka oboljenja.

(2) Izvješće iz stavka (1) ovog članka podnosi se na obrascu čiji sadržaj i način podnošenja propisuje ministar.

Članak 61.
(Obaveza obavještanja inspekcije rada)

(1) O svakom smrtnom slučaju, teškoj povredi na radu, profesionalnom oboljenju i svakoj pojavi koja bi mogla ugroziti život ili zdravlje radnika na radu poslodavac je obavezan odmah obavijestiti nadležnu županijsku inspekciju rada.

(2) Za svaku povredu na radu poslodavac je dužan na uviđaj pozvati stručnog suradnika, neposrednog rukovodioca povrijeđenog radnika i povjerenika za sigurnost i zdravlje na radu.

**POGLAVLJE VII. OVLAŠTENE PRAVNE OSOBE ZA SIGURNOST I ZAŠTITU
ZDRAVLJA NA RADU**

Članak 62.
Izdavanje i oduzimanje dozvole za obavljanje stručnih poslova

(1) Gospodarskom društvu ili ustanovi koja ispunjava kadrovske, organizacijske, tehničke i druge uvjete (u daljnjem tekstu: ovlaštena pravna osoba), ministar izdaje dozvolu za obavljanje sljedećih stručnih poslova:

a) periodičnih pregleda i ispitivanja fizičkih, kemijskih i bioloških štetnosti i mikroklimе u radnim i pomoćnim prostorijama,

b) periodičnih pregleda i ispitivanja sredstava za rad i sredstava i opreme osobne zaštite, električnih i gromobranskih instalacija na objektima na kojima se primjenjuju mjere zaštite na radu,

c) osposobljavanje radnika za siguran rad,

d) procjenu rizika na mjestima rada i radnog okoliša iz članka 22. ovog zakona.

(2) Dozvola iz stavka (1) ovog članka se izdaje na određeno vrijeme u trajanju od četiri godine.

(3) Ovlaštena pravna osoba kojem je izdata dozvola iz stavka (1) ovog članka, dužno je na kraju svake kalendarske godine, najkasnije do 15. siječnja, dostaviti dokumentaciju o ispunjavanju kadrovskih, organizacijskih i drugih uvjeta, kao i izvješće o obavljenim poslovima iz stavka (1) ovog članka.

(4) Dozvolu iz stavka (1) ovog članka ministar će oduzeti:

a) ako se utvrdi da ovlaštena pravna osoba više ne ispunjava uvjete za dobivanje dozvole,

b) ako je dozvola izdata na osnovu neistinitih podataka,

c) ako se u postupku nadzora iz članka 66. ovog zakona utvrdi da se poslovi ne obavljaju u skladu sa zakonom i drugim propisima,

d) na prijedlog inspekcije ako utvrdi da se poslovi ne obavljaju u skladu sa zakonom i drugim propisima,

e) ako ne postupi u skladu sa obavezama propisanim u stavku (3) ovog članka.

Članak 63.
(Postupak izdavanje odnosno oduzimanja dozvole)

(1) O izdavanju, odnosno oduzimanju dozvole za rad ministar donosi rješenje protiv kojeg nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor pred nadležnim sudom.

(2) Troškove postupka izdavanja dozvole za rad snosi ovlaštena organizacija.

(3) Rješenje o dozvoli, odnosno oduzimanju dozvole za rad upisuje se u registar koji vodi Ministarstvo.

(4) Način vođenja i obrazac registra iz stavka (3) ovog članka propisuje ministar.

Članak 64.

(Uvjeti koje moraju ispunjavati ovlaštene pravne osobe)

(1) Radnik koji u ovlaštenoj pravnoj osobi obavlja stručne poslove iz članka 62. stavka (1) ovog zakona mora imati odgovarajuću stručnu spremu i položen stručni ispit koji se odnosi na obavljanje tih poslova, sukladno ovom zakonu.

(2) Stručni ispit iz stavka (1) ovog članka polaže se pred povjerenstvom koju imenuje ministar, a za čiji se rad osiguravaju financijska sredstva u Proračunu Županije Zapadnohercegovačke.

(3) Ministar će donijeti pravilnik kojim će propisati organizacijske, kadrovske, tehničke i druge uvjete koje moraju ispunjavati ovlaštene pravne osobe iz članka 62. ovog zakona, postupak i način utvrđivanja tih uvjeta, te sadržaj, program, način i troškove polaganja stručnog ispita iz stavka (1) ovog članka, kao i sastav povjerenstva iz stavka (2) ovog članka.

Članak 65.

(Zapisnik o izvršenim periodičnim pregledima)

(1) O izvršenim periodičnim pregledima i ispitivanjima iz članka 63. stavka (1) ovog zakona ovlaštena pravna osoba sačinjava zapisnik o stručnom nalazu, na osnovu kojeg izdaje ispravu ako vrši pregled za drugog poslodavca.

(2) Zapisnik i isprava iz stavka (1) ovog članka sadrži rezultat pregleda i ispitivanja i konstataciju je li pregledana sredstva za rad i sredstva i oprema osobne zaštite udovoljavaju propisima donesenim na temelju zakona.

(3) Način, postupak i rokove vršenja periodičnih pregleda i ispitivanja iz stavka (1) ovog članka, te oblik i sadržaj zapisnika i isprave iz stavka (2) ovog članka propisuje ministar.

Članak 66.

(Nadzor nad zakonitošću rada ovlaštenih pravnih osoba)

Nadzor nad zakonitošću rada ovlaštene pravne osobe koja je dobila dozvolu iz članka 62. stavka (1) ovog zakona, u dijelu koji se odnosi na obavljanje periodičnih pregleda i ispitivanja sredstava za rad i sredstava i opreme osobne zaštite, obavlja Ministarstvo.

POGLAVLJE VIII. POSEBNA SIGURNOST I ZAŠTITA ZDRAVLJA NA RADU

Članak 67.

(Zaštita skupina posebno osjetljivih na rizike)

(1) Poslodavac je dužan organizirati radno mjesto tako što će voditi računa o prisutnosti skupina osjetljivih na određene rizike.

(2) Skupine posebno osjetljive na rizike, kao što su trudnice, rodilje ili dojilje, maloljetnici, osobe sa invaliditetom, kao i radnici sa promijenjenom radnom sposobnošću u smislu propisa o mirovinskom i invalidskom osiguranju, moraju se zaštititi od opasnosti koje posebno njih

pogađaju, u skladu sa ovim zakonom, drugim propisima, kolektivnim ugovorom i općim aktom poslodavca.

Članak 68.

(Zabrana rada grupa posebno osjetljivih na rizike na određenim poslovima)

- (1) Zabranjen je rad trudnicama, roditeljama i dojiljama na poslovima na kojima postoji rizik od izloženosti opasnim tvarima, kemijskim, fizičkim i biološkim agensima, štetnim zračenjima i mikroklimatskim utjecajima, odnosno na poslovima sa teškim uvjetima rada, kao i posebno teškim i opasnim poslovima gdje postoji rizik po njihovo fizičko i mentalno zdravlje.
- (2) Zabranjen je rad malodobnicima na poslovima koji mogu ugroziti njihovo zdravlje i razvoj.
- (3) Radnik sa promijenjenom radnom sposobnošću ne smije obavljati poslove na kojima postoji opasnost smanjenja preostale radne sposobnosti.

Članak 69.

(Postupak raspoređivanja radnika na poslove sa povećanim rizikom)

- (1) Kada su na određenom radnom mjestu takvi uvjeti da i pored primjene mjera sigurnosti i zdravlja na radu i dalje postoji preostali rizik i prijetnja od obolijevanja odnosno invalidnosti, poslodavac je dužan poduzeti mjere za sprječavanje oboljenja odnosno nastanka invalidnosti ili dalje pogoršanje bolesti radnika.
- (2) U slučajevima iz stavka (1) ovog članka radno vrijeme se skraćuje razmjerno štetnom utjecaju uvjeta rada na zdravlje i na radnu sposobnost radnika, sukladno zakonu.
- (3) Za poslove koji su pravilnikom o sigurnosti i zdravlju na radu i ugovorom o radu utvrđeni kao poslovi sa povećanim rizikom, postupak za raspoređivanje radnika na te poslove, uvjete rada i zdravstveni nadzor propisuje ministar.

Članak 70.

(Postupak skraćivanja radnog vremena)

- (1) Poslovi iz članka 69. stavka (2) ovog zakona i trajanje radnog vremena utvrđuju se internim aktom poslodavca o zaštiti na radu, na osnovu akta o procjeni rizika iz članka 22. stavka (2) ovog zakona i stručnog nalaza ovlaštene pravne osobe, koja ispunjava kadrovske, organizacijske, tehničke i druge uvjete.
- (2) O skraćivanju radnog vremena u smislu stavka (1) ovog člana odlučuje ministarstvo.
- (3) Pri ostvarivanju prava na plaću i drugih prava po osnovu rada i u vezi sa radom, skraćeno radno vrijeme u smislu ovog člana izjednačava se sa punim radnim vremenom.

Članak 71.

(Posebno osiguranje radnika koji obavljaju poslove sa povećanim rizikom)

Poslodavac posebno osigurava od rizika nesreće i povrede na radu radnike koji obavljaju poslove sa povećanim rizikom, utvrđene internim aktom o zaštiti na radu, radi osiguranja naknade štete, u skladu sa zakonom.

POGLAVLJE IX. INSPEKCIJSKI NADZOR

Članak 72.

(Tijela nadležna za obavljanje inspeksijskog nadzora)

(1) Inspeksijski nadzor nad provođenjem ovog zakona, propisa donesenih na osnovu zakona, tehničkih propisa i standarda koji se odnose na sigurnost i zdravlje na radu i općih akata iz oblasti sigurnosti i zdravlja na radu vrši Uprava za inspeksijske poslove Županije Zapadnohercegovačke (u daljem tekstu: Županijska uprava).

(2) Poslove inspeksijskog nadzora iz stavka (1) ovog članka obavlja inspektor zaštite na radu i inspektor rada (u daljnjem tekstu: inspektori).

Članak 73.

(Suradnja s ostalim inspekcijama)

U obavljanju inspeksijskog nadzora inspektori ostvaruje suradnju s nadležnim federalnim inspektorima i nadležnim inspektorima drugih županija.

Članak 74.

(Obveze inspektora)

(1) U obavljanju inspeksijskog nadzora inspektori su obvezni kod poslodavca kod kojeg se obavljaju tehničko- tehnološki procesi rada obaviti preglede najmanje jedanput godišnje, a u drugim slučajevima po potrebi.

(2) Inspektori obvezni su obaviti i kontrolne preglede kod poslodavca iz stavka (1) ovog članka kod kojeg su naređene mjere za otklanjanje nedostatka iz oblasti sigurnosti i zdravlja na radu.

Članak 75.

(Postupanje u slučaju kada se utvrdi povreda propisa iz oblasti sigurnosti i zaštite zdravlja na radu)

(1) Ako inspektor utvrdi povrede propisa iz oblasti sigurnosti i zdravlja na radu donijet će rješenje o otklanjanju tih nedostataka odnosno nepravilnosti i odrediti rok u kome se oni imaju otkloniti.

(2) Poslodavac je obvezan pismeno izvijestiti inspektora o izvršenju rješenja u roku od osam dana od dana isteka roka za otklanjanje nedostataka, odnosno nepravilnosti.

(3) Inspektor može zapovjediti da se provede i mjera sigurnosti i zdravlja na radu koja nije propisana, ako su radnici na radu neposredno ugroženi.

(4) Ako su za otklanjanje utvrđenih nepravilnosti i nedostataka potrebna veća investicijska ulaganja, a život i zdravlje radnika nisu neposredno ugroženi, inspektor će zapovjediti poslodavcu da sačini poseban investicijski program o postupnom usklađivanju stanja sa odredbama propisa o sigurnosti i zdravlju na radu.

Članak 76.

(Postupanje inspektora kod smrtnog slučaja ili nesreće koja je zadesila jednog ili više radnika)

- (1) Županijska uprava dužna je odmah po prijemu obavještenja poslodavca izvijestiti Federalnu upravu za inspekcijske poslove o svakom smrtnom slučaju, nesreći na radu koja dovodi do onesposobljenosti u trajanju od tri ili više dana ili bilo kojem događaju koji je zadesio jednog ili više radnika.
- (2) Županijski inspektor obavezan je obaviti uviđaj svakog smrtnog slučaja, nesreće koja se dogodila jednom ili više radnika i teže povrede na radu kod poslodavca.
- (3) Nakon obavljenog uviđaja iz stavka (2) ovog članka Županijska uprava obavezna je poduzeti odgovarajuće mjere.
- (4) Kod smrtnog slučaja ili nesreće koja je zadesila jednog ili više radnika, uviđaj će izvršiti i federalni inspektor rada.

Članak 77.

(Postupanje inspektora u slučaju neposredne opasnosti po život i zdravlje radnika na radu)

- (1) Ako inspektor utvrdi postojanje neposredna opasnost po život i zdravlje radnika na radu, donijet će rješenje o zabrani rada na radnom mjestu.
- (2) Ako poslodavac ne postupi po rješenju o otklanjanju nedostataka, inspektor će zabraniti rad na radnom mjestu na koje se rješenje odnosi, dok se nepravilnosti, odnosno nedostaci ne otklone.

Članak 78.

(Obveza čuvanja povjerljivih podataka)

Inspektor je dužan čuvati kao povjerljiv podatak ime radnika koji mu se obratio po bilo kom osnovu zbog neprovođenja propisa iz oblasti sigurnosti i zdravlja na radu.

Članak 79.

(Pravo na žalbu)

- (1) Protiv rješenja inspektora rada može se izjaviti žalba Ministarstvu, u roku od osam dana od dana prijema rješenja.
- (2) U slučaju kada je naložena zabrana rada žalba ne odlaže izvršenje rješenja.

POGLAVLJE X. KAZNENE ODREDBE

Članak 80.

(Visina kazni)

- (1) Novčanom kaznom od 5.000,00 do 15.000,00 KM kaznit će se za prekršaj poslodavac:
 - a) koji izvodi radove na izgradnji, montaži, zamjeni opreme, remontu i rekonstrukciji objekata i tehničko-tehnološkog procesa, ako ne izvodi radove prema tehničkoj dokumentaciji, članak 9. stavak (1),
 - b) koji stavi u promet ili upotrebu sredstva za rad ili opasne tvari bez prethodno pribavljene odgovarajuće dokumentacije, članak 15. i 16.,

- c) ako ne osigura periodične preglede i ispitivanje sredstava za rad i sredstava i opreme osobne zaštite, članak 21. točka j),
 - d) ako ne osigura periodične preglede i ispitivanja fizičkih, hemijskih i bioloških štetnosti i mikroklimu u radnoj okolini, član 21. točka k),
 - e) ako ne osigura periodične preglede i ispitivanja sredstava rada i opreme, radnih i pomoćnih prostorija i sredstava i opreme osobne zaštite, koji ne podliježu obveznim periodičnim pregledima i ispitivanjima, na način, po postupku i u rokovima utvrđenim općim aktom, članak 21. točka l),
 - f) ako ne provodi mjere i ne osigura sredstva za prvu pomoć, članak 21. točka n),
 - g) ako ne izvrši procjenu rizika na mjestima rada, član 22. stav (2),
 - h) ako zasnuje radni odnos sa radnikom, a da prethodno nije utvrđeno da njegovo zdravstveno stanje i psihofizičke sposobnosti odgovaraju zahtjevima određenog radnog mjesta, član 23. stavak (2),
 - i) ako ne uputi radnika na odgovarajući liječnički pregled, ili ga ne osigura u rokovima utvrđenim zakonom ili propisima donesenim na temelju zakona, članak 55. stavak (1) i članak 58. stavak (1),
 - j) ako ne utvrdi radna mjesta sa povećanim rizikom, članak 53. stavak (2).
- (2) Novčanom kaznom iz stava (1) ovog člana kaznit će se ovlaštena organizacija za zaštitu na radu, ako:
- a) obavlja stručne poslove suprotno odredbama ovog zakona i propisa donesenih na osnovu zakona ili ako obavlja stručne poslove bez propisane dozvole, članak 62. stavak (1),
 - b) ako sačini ili izda isprave čiji su oblik i sadržaj suprotni propisu, članak 61.
- (3) Za prekršaj iz stavka (1) ovog članka kaznit će se i poslodavac fizička osoba novčanom kaznom od 1.000,00 do 1.500,00 KM.
- (4) Za prekršaj iz stavka (1) i (2) ovog članka kaznit će se i odgovorna osoba kod pravne osobe kaznom od 2.000,00 do 3.000,00 KM.

Članak 81. **(Visina kazni)**

- (1) Novčanom kaznom od 4.000 do 15.000 KM kaznit će se za prekršaj:
- a) poslodavac koji izrađuje tehničku dokumentaciju za objekte i tehničko tehnološke procese, ako pri projektiranju ne primijeni propisane mjere sigurnosti i zdravlja na radu i ne izda ispravu kojom potvrđuje da je projektiranje izvršeno sukladno sa zakonom i propisima donesenim na osnovu zakona (članak 9.),
 - b) poslodavac ako stavi u uporabu sredstva za rad i sredstva i opremu osobne zaštite bez pribavljene isprave koja odgovara propisima, odnosno potvrde o ispunjavanju uvjeta standarda (članak 13. stavak (3),
 - c) proizvođač i uvoznik radne opreme i sredstava i opreme osobne zaštite ako ne izda ispravu kojom dokazuje da odgovaraju međunarodnim propisima, tehničkim propisima i propisanim mjerama sigurnosti i zdravlja ili ne izda naputak za uporabu i održavanje na jednom od službenih jezika u Federaciji BiH (članak 15. stavak (1),
 - d) proizvođač i uvoznik opasnih tvari ako neda naputak za sigurnu upotrebu i rukovanje na jednom od službenih jezika u Federaciji BiH (članak 15. stavak (2)
- (2) Za prekršaj iz stavka (1) ovog članka kaznit će se i odgovorna osoba kod pravne osobe novčanom kaznom od 1.500 do 2.500 KM.

Članak 82. **(Visina kazni)**

- (1) Novčanom kaznom od 4.000 do 15.000 KM kaznit će se za prekršaj investitor ako ne osigura jedinstveni elaborat o uređenju radilišta u slučaju da dva ili više poslodavaca koriste isti prostor za radilište (članak 11.).

- (2) Novčanom kaznom od 2.000,00 do 10.000,00 KM kaznit će se za prekršaj poslodavac:
- a) ako prije početka radova ne izradi elaborat o uređenju radilišta sukladno sa propisima donesenim na osnovu zakona, ne izvodi radove prema tom elaboratu i u roku ne dostavi elaborat nadležnoj inspekciji rada, (članak 11.),
 - b) ako ne donese interni akt o zaštiti na radu, (članak 22. stavak (1)),
 - c) ako internim aktom o zaštiti na radu ne utvrdi organizaciju provođenja zaštite na radu, (članak 22. stavak (1)),
 - d) ako za sve poslove u tehničko-tehnološkom procesu rada ne utvrdi uvjete rada i zahtjeve u pogledu zdravstvenih i psihofizičkih sposobnosti, (članak 23.),
 - e) ako od radnika zahtijeva sudjelovanje u troškovima provođenja mjera zaštite na radu, (članak 29.),
 - f) ako ne organizira poslove zaštite na radu ovisno od tehničko-tehnološkog procesa, broja radnika, štetnosti po zdravlje, broja lokacija odvojenih radnih jedinica, opasnostima i rizicima po zdravlje radnika, (članak 31. stavak (1)),
 - g) ako ne odredi jednog ili više radnika za zaštitu na radu i ne osigura im uvjete za rad, (članak 32. stavak (1) i (2)),
 - h) ako dovodi u nepovoljniji položaj radnika za zaštitu na radu dok postupava sukladno sa odredbama ovog zakona, (članak 32. stavak (3)),
 - i) ako radnicima ne daje odgovarajuća pisane upute, (članak 36.),
 - j) ako ne postavi znakove upozorenja i znakove općih obavještanja, (članak 37.),
 - k) ako da radnicima u uporabu opasne stvari koje nisu opremljene dokumentom o sigurnosno tehničkim podacima prevedenim na jedan od službenih jezika u Bosni i Hercegovini, odnosno Federaciji, (članak 39.),
 - l) ako ne obavi osposobljavanje radnika za siguran i zdrav rad, (članak 44.),
 - m) ako dopusti samostalno obavljanje poslova radniku koji prethodno nije osposobljen za samostalan rad na siguran način, (članak 45.),
 - n) ako ne premjesti radnika na drugo radno mjesto koje odgovara njegovim zdravstvenim sposobnostima, ukoliko takvo radno mjesto postoji kod poslodavca, (članak 57.),
 - o) ako ne obavijesti nadležnu inspekciju rada i zaštite na radu o smrtnom slučaju, teškoj povredi na radu ili profesionalnom oboljenju, (članak 60. i 61.),
 - p) ako postupi suprotno odredbi članka 68. i dopusti rad osobama iz stavka (1), (2) i (3) navedenog članka ovog zakona,
 - r) ako ne poduzme mjere za sprječavanje nastupanja oboljenja odnosno invaliditeta kod radnika, članak 69. ovog zakona,
 - s) ako posebno ne osigura od rizika nesreće i povrede na radu radnike koji obavljaju poslove sa povećanim rizikom, (članak 71.),
 - š) ako ne postupi po rješenju inspektora rada ili inspektora zaštite na radu sukladno članku 76. stavak (1) i (3) ovog zakona.
- (3) Za prekršaj iz st. (1) i (2) ovog člana kaznit će se i poslodavac fizička osoba novčanom kaznom od 500,00 do 1.000,00 KM.
- (4) Za prekršaj iz stavka (1) i (2) . ovog članka kaznit će se odgovorna osoba kod pravne osobe novčanom kaznom od 1.000 do 2.000 KM.

Članak 83.

(Visina kazni)

- (1) Novčanom kaznom od 1.000,00 do 5.000,00 KM kaznit će se za prekršaj poslodavac:
- a) ako ne utvrdi internim aktom o zaštiti na radu koja sredstva i oprema osobne zaštite pripadaju radniku, (članak 21. stavak (1)9,
 - b) ako ne konsultira povjerenika za zaštitu na radu pri izradi internog akta o zaštiti na radu, (članak 22. stavak (5)),

- c) ako ne osigura da pristup radnim mjestima sa povećanim rizikom imaju samo radnici koji su dobili posebne upute i zaštitna sredstva, članak 26. ovog zakona,
- d) ako ne osigura radnicima sredstva i opremu osobne zaštite, (članak 27. stavak (1)),
- e) ako ne osigura da sredstva i oprema osobne zaštite budu u ispravnom stanju, (članak 27. stavak (3)),
- f) ako ne obavijesti radnike o rizicima po sigurnost i zdravlje, te mjerama koje je poduzeo radi unaprjeđenja sigurnosti i zaštite zdravlja, (članak 38.),
- g) ako postupa suprotno odredbi članka 43. ovog zakona,
- h) ako ne vodi evidenciju propisanu odredbom članka 59. ovog zakona i ne dostavi godišnji izvješće nadležnoj inspekciji rada i zaštite na radu,
- i) ako ne dostavi izvješće iz odredbe članka 60. ovog zakona,
- j) ako ne organizira radno mjesto tako da vodi računa o prisustvu skupina osjetljivih na određene rizike, (članak 67.),

(2) Za prekršaj iz stavka (1) ovog članka kaznit će se i poslodavac fizička osoba novčanom kaznom od 500,00 do 1.000,00 KM.

(3) Za prekršaj iz stava (1) ovog člana kaznit će se i odgovorna osoba kod pravne osobe novčanom kaznom od 100 do 1.000 KM.

POGLAVLJE XI. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 84. (Usklađivanje akata)

Poslodavci su dužni uskladiti opće akte sa odredbama ovog zakona u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Članak 85. (Zahtjev za ovlaštenje)

Pravne osobe koje su do dana stupanja na snagu ovog zakona bile ovlaštene obavljati poslove iz članka 21. stavka (1) i 28. stavka (2) Zakona o zaštiti na radu ("Službeni list SR BiH" broj 22/90), obvezne su podnijeti zahtjev za utvrđivanje uvjeta u smislu članka 62. stavka (1) ovog zakona, u roku od tri mjeseca od dana donošenja podzakonskog akta iz članka 63. i 70. stavak (1) ovog zakona, u roku od tri mjeseca od dana donošenja podzakonskog akta iz članka 64. stavak (3) odnosno članka 70. stavak (3) ovog zakona.

Članak 86. (Donošenje propisa)

Propisi iz odredbe članka 6. stavak (4), 22. stavak (4), članka 32. stavak (5), članka 58. stavak (1), članka 60. stavak (2), članka 63. stavak (4), članka 64. stavak (3), članka 65. stavak (3) ovog zakona i članka 70. stavak (3) ovog zakona, donijet će se u roku od dvanaest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Članak 87. (Primjena pravilnika)

Do donošenja propisa iz članka 85. ovog zakona kao i propisi o sigurnosti i zaštiti na radu, ako nisu u suprotnosti s odredbama ovog zakona primjenjivat će se propisi koji se primjenjuju na razini Federacije BiH.

Članak 88.
(Stupanje na snagu)

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Narodnim novinama Županije Zapadnohercegovačke".

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
ŽUPANIJA ZAPADNOHERCEGOVAČKA
- SKUPŠTINA -

Broj: _____
Široki Brijeg, _____, godine

PREDSJEDNIK
Ivan Jelčić

OBRAZLOŽENJE NACRTA ZAKONA O ZAŠTITI NA RADU

I. PRAVNI TEMELJ

Pravni temelj za donošenje ovog Zakona sadržan je u odredbama članka 26. Ustava Županije Zapadnohercegovačke ("Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke, broj: 1/96, 2/99, 14/00, 17/00, 1/03, 10/04 i 17/11), po kojem Skupština Županije donosi zakone i propise za obavljanje županijskih nadležnosti.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Zakon o zaštiti na radu je bitan dio radnog zakonodavstva. Njegovo donošenje predlažemo u cilju usklađivanja sa nastalim promjenama u ovoj oblasti na način osiguranja prevencija u nastajanju povreda na radu, profesionalnih oboljenja i drugih oboljenja u svezi sa radom, posebna zaštita žena u svezi sa materinstvom, mladih, invalida i profesionalno oboljelih osoba od daljeg oštećenja zdravlja i umanjenja radne sposobnosti, očuvanje radne sposobnosti starijih radnika u granicama primjerenim njihovoj životnoj dobi, kao i zaštita radnog okoliša.

III - OBRAZLOŽENJE PREDLOŽENIH PRAVNIH RJEŠENJA

(članci 1. do 7.)

Propisano je da se ovim zakonom utvrđuju prava, obveze i odgovornosti poslodavaca i radnika u svezi sa provođenjem i poboljšanjem sigurnosti i zdravlja na radu, kao i sustav pravila čijom primjenom se postiže sprječavanje povreda na radu, profesionalnih oboljenja, i drugih oboljenja u vezi sa radom, kao i zaštita radnog okoliša, utvrđeni su pojmovi koji se u zakonu koriste i određeno njihovo značenje i određene osobe koja imaju pravo na sigurnost i zdravlje na radu .

(članci 8. do 18.)

Utvrđena je obveza poslodavca koji izrađuje tehničku dokumentaciju za objekte i tehničko tehnološke procese, da pri projektiranju primijeni propisane mjere sigurnosti i zdravlja na radu, sa naznakom svih rizika i mjera za njihovo otklanjanje te obveza izdavanje posebne isprave kojom se dokazuje da je projektiranje izvršeno u skladu sa zakonom, i drugim propisima donesenim na osnovu zakona. Utvrđena je obveza poslodavca koji izvodi radove na izgradnji objekata i tehničko tehnoloških procesa, da izvodi radove prema tehničkoj dokumentaciji u kojoj su projektirane mjere sigurnosti i zdravlja na radu, a početak rada uvjetovan upotrebom dozvolom .

(članci 11. i 12.)

Sva sredstva za rad mogu se upotrebljavati samo ako imaju odgovarajuću ispravu kojom se dokazuje da odgovaraju propisima, odnosno potvrdu o ispunjavanju uvjeta standarda kada se radi o sredstvima lične zaštite.

Člankom 15. utvrđene su obaveze proizvođača i uvoznika radne opreme i sredstava i opreme osobne zaštite, i proizvođača i uvoznika opasnih tvari u pogledu isprava kojom se dokazuje da odgovaraju međunarodnim i tehničkim propisima, kao i upute za uporabu, održavanje i rukovanje, prevedeno na službene jezike u F BiH.

(članci 19.-48.)

Ovo poglavlje utvrđuje obveze poslodavca i to kao opće obveze, obveze u svezi organiziranju poslova sigurnosti i zdravlja na radu, prve pomoći, protupožarne zaštite i evakuacije radnika, obavještanja radnika, savjetovanja i uključivanja radnika i njihovih predstavnika i osposobljavanja radnika i ostalo.

(članci 49. – 52)

U ovom dijelu se navedene obaveze radnika u pogledu sigurnosti i zdravlja na radu i utvrđeno da radnik, ne pridržavanjem propisanih pravila i obveza, čini težu povredu radnih obveza.

(članci 53. – 59.)

Utvrđena je obaveza poslodavca da osigura radnicima usluge specifične zdravstvene zaštite čije pružanje ugovara sa zdravstvenom ustanovom ili sa specijalistom medicine rada u privatnoj praksi. Također je propisano koji poslovi se smatraju poslovima sa povećanim rizikom, odnosno naročito teški, naporni i po zdravlje štetni poslovi, te obaveza poslodavca da općim aktom utvrdi radna mjesta sa povećanim rizikom., kao i obvezno upućivanje radnika na odgovarajući prethodni i periodični liječnički pregled.

(čl. 60. – 62.)

Utvrđene su obvezne evidencije koje vodi poslodavac.

(članci 63. – 67.)

Data je mogućnost da se gospodarskom društvu ili ustanovi koja ispunjava kadrovske, tehničke, organizacijske i druge uvjete izda dozvola za obavljanje određenih stručnih poslova iz oblasti sigurnosti i zdravlja na radu.

(članci 68. – 71.)

Propisane su posebne obveze poslodavca vezane za sigurnost i zaštitu zdravlja kategorija radnika posebno osjetljivih na rizike, kao što su trudnice, roditelje, dojilje, malodobnici i radnici sa promijenjenom radnom sposobnošću.

(članci 72. – 80.)

Utvrđen je inspekcijski nadzor nad provođenjem ovog zakona i propisa donesenih na osnovu zakona.

(članci 81. – 84.)

Propisani su prekršaji i utvrđene novčane kazne za te prekršaje.

(članci 85. – 91.)

Određeno stupanje na snagu ovog zakona.

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
ŽUPANIJA ZAPADNOHERCEGOVAČKA
URED ZA ZAKONODAVSTVO VLADE

Broj: 11-323-1/22
Široki Brijeg, 6. srpnja 2022. godine

ŽUPANIJA ZAPADNOHERCEGOVAČKA
MINISTARSTVO ZDRAVSTVA, RADA I SOCIJALNE SKRBI
Stjepana Radića bb
88340 Grude

PREDMET: Mišljenje na nacrt Zakona o zaštiti na radu, dostavlja se
VEZA: Vaš akt broj: 08-145-1/20 od 22. lipnja 2022. godine

Na temelju članka 36. i 37. Poslovnika o radu Vlade Županije Zapadnohercegovačke („Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, broj: 3/03) i članka 2. Uredbe o Uredu za zakonodavstvo Vlade Županije Zapadnohercegovačke („Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, broj: 2/11), nakon razmatranja nacrta Zakona o zaštiti na radu (u daljnjem tekstu: nacrt Zakona), obrađivača Ministarstva zdravstva, rada i socijalne skrbi Županije Zapadnohercegovačke, Ured za zakonodavstvo Vlade Županije Zapadnohercegovačke daje sljedeće

MIŠLJENJE

Ustavni temelj za donošenje predmetnog Zakona sadržan je u članku 26. točka e) Ustava Županije Zapadnohercegovačke („Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, broj: 1/96, 2/99, 14/00, 17/00, 1/03, 10/04 i 17/11) kojim je utvrđeno da Skupština Županije Zapadnohercegovačke donosi zakone i ostale propise potrebite za provedbu ovlasti Županije.

Člankom 96. Poslovnika Skupštine Županije Zapadnohercegovačke („Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, broj: 10/03) utvrđena je, između ostalog, nadležnost Skupštine Županije Zapadnohercegovačke da donosi akte u formi zakona.

Sugeriramo obrađivaču da kod označavanja poglavlja primjeni članak 27. stavak (2) Jedinistvenih pravila za izradu pravnih propisa u tijelima uprave u Županiji Zapadnohercegovačkoj („Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, broj: 12/11) (u daljnjem tekstu: Jedinistvena pravila) tj. ispred rimskih brojeva potrebno je dodati riječ „Poglavlje“ pisanu velikim slovima (primjerice: **POGLAVLJE I. TEMELJNE ODREDBE, POGLAVLJE II. MIRNO RJEŠAVANJE RADNIH SPOROVA** itd.).

U članku 2. stavak (1) točka e) i članku 25. stavak (5) točka c) nacrta Zakona predlažemo brisanje crtica „-“ kao oznaka za alineje te označavanje alineja sukladno članku 33. stavak (2) Jedinistvenih pravila, tj. arapskim brojem, sa zatvorenim zagradom iza broja radi nomotehničkog označavanja propisa (primjerice, 1), 2) itd.).

Sukladno članku 13. Jedinstvenih pravila ovlaštenje za donošenje propisa treba sadržavati odredbe koje upućuju na tijelo odgovorno na donošenje podzakonskog akta i opseg podzakonskog akta, dok bi se rok u kojem se ima donijeti podzakonski propis propisao u prijelaznim odredbama nacrtu Zakona. Iz tog razloga predlažemo u prijelaznim odredbama nacrtu Zakona propisati rok za donošenje propisa iz članka 6. stavak (4). -

U članku 6. nacrtu Zakona propisati i broj članova Vijeća za zaštitu na radu te naznačiti koliko članova se imenuje ispred koga.

U članku 6. nacrtu Zakona ispraviti redoslijed navođenja stavaka, brojčana oznaka za stavak broj „(9)“ koji se ponavlja dva puta zamijeniti brojem „(7) i (8)“.

U članku 17. nacrtu Zakona iza riječi „stavak (1)“ dodati riječi „ovog Zakona“.

Smatramo kako bi bilo uputno odredbu članka 22. stavak (4), a u vezi članka 85. nacrtu Zakona, koja upućuje na tijelo odgovorno za donošenje podzakonskog akta (federalni ministar nadležan za poslove rada) i koja sadrži informaciju o podzakonskom aktu koji treba donijeti u okviru implementacije ovog Zakona preformulirati na način da se umjesto davanja ovlaštenja za donošenje podzakonskog akta uputiti na primjenu federalnog propisa. Također, ovo navodimo iz razloga što obrađivač Zakonom Županije Zapadnohercegovačke propisuje obvezu donošenja podzakonskog akta federalnom ministru što nije dopušteno i suprotno je nomotehničkim načelima i hijerarhijskom ustrojstvu sustava državne uprave. Naime, ispravno bi bilo predvidjeti primjenu odredbi takvog propisa, a ne normirati obvezu donošenja istog. Također, preporučujemo obrađivaču da razmotri mogućnost donošenja županijskog podzakonskog akta za provedbu odredbi ovog Zakona tj. dati ovlast županijskom ministru nadležnom za rad za donošenje podzakonskog akta.

U članku 25. stavak (5) točka d) nacrtu Zakona predlažemo riječ „stav“ zamijeniti riječju „stavak“.

Nadalje, sugeriramo razmotriti mogućnost i potrebu da se podzakonskim propisom bliže razrade određena pitanja u vezi članka 31. i 34. nacrtu Zakona.

U članku 32. nacrtu Zakona nejasno je o kojem se stručnom ispitu radi, tko imenuje Povjerenstvo za polaganje stručnog ispita te treba li u Proračunu Županije Zapadnohercegovačke osigurati financijska sredstva za rad Povjerenstva.

U pogledu članka 32. nacrtu Zakona skrećemo pozornost obrađivaču propisa na činjenicu da naziv članka gdje stoji „Radnik za zaštitu na radu“ nije usklađen s njegovim sadržajem u kojem se spominje pojam „Stručni suradnik“. S tim u vezi ukazujemo i na članak 2. stavak (1) točku f) nacrtu Zakona u kojem je pojam „radnik za zaštitu na radu“ skraćen te sukladno tome ako se u zagradi propisuje određena kratica onda se ta kratica treba koristiti dalje u tekstu inače je ona suvišna.

U članku 62. stavak (3) nacrtu Zakona predlažemo riječi „Gospodarsko društvo ili ustanova“ zamijeniti riječima „Ovlaštena pravna osoba“. Ovo navodimo iz razloga što je u članku 62. stavak (1) nacrtu Zakona izvršeno kraćenje riječi „Gospodarsko društvo ili ustanova“ u riječi „Ovlaštena pravna osoba“.

U članku 63. stavak (3) i članku 66. nacrtu Zakona predlažemo riječi „Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi“ i „Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi Županije Zapadnohercegovačke“ zamijeniti riječima „Ministarstvo“. Ovo navodimo iz razloga što je u članku 6. stavak (4) nacrtu Zakona izvršeno kraćenje riječi „Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi Županije Zapadnohercegovačke“ u riječ „Ministarstvo“, koju kraticu predlažemo jednoobrazno koristiti kroz cijeli tekst nacrtu Zakona.

Člankom 63. stavak (4) i 65. stavak (3) nacrtu Zakona propisuje se ovlast ministru nadležnom za rad za donošenje podzakonskog akta. S tim u vezi, a sukladno članku od 62. do 64. Zakona o organizaciji tijela uprave u Županiji Zapadnohercegovačkoj („Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, broj: 9/06 i 6/20), predlažemo definiranje naziva podzakonskog akta koji se ima donijeti u implementaciji nacrtu Zakona.

U članku 64. nacrtu Zakona preispitati potrebu propisivanja stavka (4) jer navedenu materiju ministar uređuje pravilnikom temeljem stavka (3) istog članka, pa je nepotrebno da se u predmetnom stavku regulira ista materija koja je već regulirana u stavku (3).

U tekstu članka 69. stavak (2) nacrtu Zakona ispravno označiti stavak sukladno članku 31. Jedinstvenih pravila tj. arapskim brojem, sa otvorenom zagradom ispred i zatvorenom zagradom iza broja.

Predlažemo u članku 72. stavak (1) nacrtu Zakona riječi „Županijska uprava za inspeksijske poslove Županije Zapadnohercegovačke“ zamijeniti riječima „Uprava za inspeksijske poslove Županije Zapadnohercegovačke“. Ovo navodimo iz razloga terminološkog usklađivanja naziva s nazivom iz članka 13. točka d) Zakona o županijskim ministarstvima i drugim tijelima županijske uprave („Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“ broj: 17/09, 17/11 i 9/22), a što je sukladno članku 34. Jedinstvenih pravila kojim je propisano kako terminologija uporabljena u propisima mora biti jasna, dosljedna i precizna.

U članku 75. stavak (1) nacrtu Zakona iza riječi “inspektor” brisati riječ “rada” jer potrebno je koristiti kraticu “inspektor” s obzirom na skraćenicu iz članka 72. stavak (2) nacrtu Zakona.

Također, u članku 6. stavak (4) i 72. stavak (2) nacrtu Zakona predlažemo riječi „u daljem tekstu“ i riječi „u nastavku teksta“ zamijeniti riječima „u daljnjem tekstu“.

Obzirom da u tekstu nacrtu Zakona nije izvršeno skraćivanje naziva „Federalna uprava“ predlažemo obrađivaču propisa u članku 76. stavak (1) nacrtu Zakona koristiti puni naziv.

Sukladno članku 29. stavak (3) Jedinstvenih pravila čl. 80., 81., 82. dodati naziv članka tj. naziv članka upisati ispod brojčane oznake.

U tekstu nacrtu Zakona dolazi do ponavljanja brojčane oznake za članak, broj „82.“ koji se ponavlja dva puta zamijeniti brojem „83.“ te ispraviti redosljed navođenja preostalih članaka.

U pogledu članka 80., 81. i 82.. nacrtu Zakona ukazujemo kada se u prekršajnim odredbama poziva na određeni članak zakona onda se u zagradi navodi samo broj članka, a ako se navodi bez zagrade onda je potrebno naznačiti „ovoga Zakona“.

Obzirom da slovo „q“ nije slovo hrvatske abecede predlažemo u članku 82. nacrtu Zakona izbjeći njegovo korištenje kod označavanja točaka malim slovima abecede.

Predlažemo u članku 84. i 85. nacrtu Zakona preispitati pozivanje na članak „70. stavak (3)“ jer predmetni članak ne propisuje ovlast za donošenje podzakonskog akta.

U članku 85. nacrtu Zakona predlažemo riječ „član“ zamijeniti riječju „članak“.

Ukoliko je to moguće u članku 86. nacrtu Zakona izbjeći korištenje uopćene formulacije. Bilo bi dobro kod nastavka primjene propisa izvršiti uvid u postojeće pravne propise, te iste taksativno pobrojati, a sve u cilju kako bi se izbjegle kontradiktorne odredbe, te subjekti koji primjenjuju propise imali jasan uvid u važeće pravne propise.

S obzirom da je odredbom članka 6. stavak (9) nacrta Zakona propisano da će se finansijska sredstva potrebna za rad Vijeća za zaštitu na radu osiguravati u Proračunu Županije Zapadnohercegovačke, a člankom 64. stavak (2) nacrta Zakona da će se za rad Povjerenstva za polaganje stručnog ispita za radnike koji u ovlaštenim pravnim osobama obavljaju stručne poslove iz članka 64. stav (1) nacrta Zakona osiguravati finansijska sredstva u Proračunu Županije Zapadnohercegovačke sugeriramo obrađivaču da predmetni materijal dopuni, s mišljenjem Ministarstva financija Županije Zapadnohercegovačke u pogledu finansijskih sredstava potrebnih za provedbu ovog Zakona.

S poštovanjem,

Dostaviti:

1. Naslovu,
2. Pismohrani.

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
ŽUPANIJA ZAPADNOHERCEGOVAČKA
MINISTARSTVO PRAVOSUDA I UPRAVE

Broj: 03-04-02-479-1/22
Široki Brijeg, 26. srpnja 2022. godine

MINISTARSTVO ZDRAVSTVA, RADA I SOCIJALNE SKRBI
ŽUPANIJE ZAPADNOHERCEGOVAČKE
n/r Ministra Tomislava Pejića
Grude

PREDMET: Mišljenje, dostavlja se;

Veza: Vaš akt broj: 08-145-2/22 od 22. lipnja 2022. godine

Na temelju članka 36. i 37. Poslovnika o radu Vlade Županije Zapadnohercegovačke ("Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke", broj: 3/03), nakon razmatranja nacrtu Zakona o zaštiti na radu, Ministarstvo pravosuđa i uprave Županije Zapadnohercegovačke dalo je sljedeće:

M I Š L J E N J E

Nakon razmatranja nacrtu Zakona o zaštiti na radu (u daljem tekstu: nacrt Zakona), obradivača Ministarstva zdravstva, rada i socijalne skrbi Županije Zapadnohercegovačke, u dijelu koji se odnosi na odredbe vezane za ustroj sustava županijskih tijela, ovo Ministarstvo nema primjedbi jer nacrt Zakona ne sadrži iste.

Visina predviđenih novčanih kazni u člancima 80., 81., 82. i 83. nacrtu Zakona sukladne su Zakonu o prekršajima Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“ broj: 63/14).

Podredno, sukladno članku 5. stavak (1) Jedinistvenih pravila za izradu pravnih propisa u tijelima uprave u Županiji Zapadnohercegovačkoj („Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, broj: 12/11), preambula je dio propisa koji se nalazi na početku propisa, a sadrži informacije o pravnom temelju za usvajanje propisa, odnosno odredbe iz kojih proizlazi ovlast za njegovo donošenje. S tim u vezi obradivaču propisa predlažemo u preambuli propisa, pored pozivanja na formalni temelj za donošenje propisa, a sukladno članku 61. stavak (1) točka a) Jedinistvenih pravila za izradu pravnih propisa u tijelima uprave u Županiji Zapadnohercegovačkoj, pozvati se na odgovarajuće odredbe Ustava Županije Zapadnohercegovačke ("Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke", broj: 1/96, 2/99, 14/00, 17/00, 1/03, 10/04 i 17/11) koje daju ovlast zakonodavnom tijelu za donošenje predmetnog propisa. U konkretnom slučaju, obzirom kako je materija koja se regulira predmetnim propisom iz domene socijalne politike, a kao takva se može ostvarivati odvojeno od Federacije Bosne i Hercegovine, obradivaču propisa predlažemo u preambuli propisa pozvati se na odredbe članka 15. točka 1) i članka 16. Ustava Županije Zapadnohercegovačke.

Dostaviti:

- Naslovu,
- Pismohrani.

MINISTAR
Kristijan Zovko

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
ŽUPANIJA ZAPADNOHERCEGOVAČKA
MINISTARSTVO FINACIJA

Broj: 04-02-02-497/22
Ljubuški, 24. lipanj 2022. godine

MINISTARSTVO ZDRAVSTVA, RADA
I SOCIJALNE SKRBI
Grude

PREDMET: Veza Vaš akt broj: 08-145-3/20 od 22. lipnja 2022. godine;

Poštovani,

U svezi s Vašim aktom broj: 08-145-3/20 od 22. lipnja 2022. godine u kojem od Ministarstva financija Županije Zapadnohercegovačke tražite mišljenje na Nacrt Zakona o zaštiti na radu, Ministarstvo financija se očituje na slijedeći način:

Prema odredbi članka 36. stavak 1. točka 3. Poslovnika o radu Vlade Županije Zapadnohercegovačke ("Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke", broj: 3/03) Ministarstvo financija Županije Zapadnohercegovačke daje mišljenje na prednacrt, nacrt i prijedloge propisa, odnosno drugih općih akata prije njihovog dostavljanja Vladi u pogledu financijskih sredstava potrebitih za njihovu provedbu.

Ministarstvo financija ovim putem Vas izvještava kako se Nacrt Zakona o zaštiti na radu može slati u daljnju proceduru.

S poštovanjem,

Ministar
Toni Kraljević